

Załącznik nr 6
do wniosku o wyrażenie
zgody na zbycie akcji
spółki PKS Poznań S.A.

**Przedsiębiorstwo Komunikacji
Samochodowej w Poznaniu S.A.**

ul. Plekary 19
61-823 Poznań

**WYCENA WARTOŚCI spółki
Przedsiębiorstwo Komunikacji Samocho-
dowej w Poznaniu S.A. po wyodrębnienie-
niu zorganizowanej części przedsięwzię-
cia w postaci Dworca Głównego
w Poznaniu**

Poznań, 18 grudzień 2018 r.

Morison KSi

Spis treści

1. WSTĘP.....	4
1.1 INFORMACJE O PRZEDSIĘBIORSTWIE	4
1.2 PODSTAWA OPRACOWANIA	5
1.3 CEL OPRACOWANIA.....	5
1.4 MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	5
2. MAKROOTOCZENIE – DANE PODSTAWOWE I-III KW. 2018 R.	7
3. ANALIZA MIKROOTOCZENIA	9
3.1 PROBLEMATYKA ZBIOROWEGO TRANSPORTU AUTOBUSOWEGO W POLSCE.....	9
3.2 WYBRANE PODMIOTY W SEKTORZE	17
3.3 PODSUMOWANIE	27
4. OSZACOWANIE WARTOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W POZNANIU S.A. (BEZ ZCP 30 DWORZEC GŁÓWNY W POZNANIU)	29
4.1 ZASTOSOWANIE METOD WYCENY I UZASADNIENIE ICH WYBORU	29
4.2 WYCENA METODĄ SKORYGOWANYCH AKTYWÓW NETTO	37
4.3 WYCENA METODĄ TRANSAKCI PORÓWNYWALNYCH	43
4.3.1 TRANSAKCE ZBYCIA PRZEDSIĘBIORSTW KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W TYM NIEODPŁATNEGO PRZEKAZANIA AKCJI/UDZIAŁÓW	43
4.3.2 TRANSAKCE ZBYCIA AKCJI/UDZIAŁÓW	48
4.4 ZESTAWIENIE WYNIKÓW WYCENY	50

Raport nie powinien być ani cytowany ani udostępniany osobom trzecim bez zgody ZAMAWIAJĄCEGO.

WYKONAWCA nie ponosi odpowiedzialności za następstwa naruszenia tego zastrzeżenia. Informacje źródłowe wykorzystane w niniejszym opracowaniu nie zostały niezależnie zweryfikowane przez WYKONAWCĘ.

Raport powstał w oparciu o przedstawione przez Spółkę dane źródłowe.

Wycena zawarta w niniejszym raporcie nie uwzględnia żadnych znaczących zdarzeń i nieujawnionych umów czy zobowiązań, o których istnieniu WYKONAWCA w dniu sporządzania wyceny nie wiedział lub co do których nie był w stanie z uwagi na ograniczony zakres informacji określić ryzyka z nimi związanego, a których ewentualne istnienie może mieć znaczący wpływ na wykonaną wycenę.

WYKONAWCA nie ponosi odpowiedzialności za decyzje inwestycyjne podjęte przez ZAMAWIAJĄCEGO na podstawie niniejszego raportu, ani jakichkolwiek osób trzecich, którym ten raport zostanie udostępniony.

WYKONAWCA dokonał wyceny spółki Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A., obejmującej wyodrębnione organizacyjnie i finansowo domeny działalności związane z: realizacją przewozów pasażerskich, działalnością zaplecza serwisowego oraz funkcjonowaniem administracji Spółki (pozostała działalność). Wyodrębniono z wyceny działalność polegającą na zarządzaniu i administrowaniu Lokalem Dworca Głównego w Poznaniu (wartość poza wyceną). Powyższe było możliwe ze względu na fakt, że Spółka prowadzi ewidencję księgową z podziałem na następujące Zorganizowane Części Przedsiębiorstwa:

1. ZCP 10 (Przewozy),
2. ZCP 20 (Serwis),
3. ZCP 30 (Dworzec Główny w Poznaniu),
4. ZCP 40 (Spółka) - pozostała działalność.

1. Wstęp

1.1 Informacje o przedsiębiorstwie

Nazwa	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A.
Adres przedsiębiorstwa	Poznań
Ulica:	ul. Piekary 19
Kod:	61-823
Województwo:	Wielkopolskie
Tel:	(+48) 61 664 25 00
Fax:	(+48) 61 664 25 90
e-mail	sekretariat@pks.poznan.pl
Strona www	https://www.pks.poznan.pl/
Status prawny	spółka akcyjna
NIP:	777-00-20-798
REGON:	000617491
Prezes/Dyrektor	Prezes Zarządu: Hieronim Urbanek Prokurenci: Aniela Ciszak, Paweł Kosman
Rok założenia:	1 listopada 2009
Przedmiot działalności	▪ Publiczny transport drogowy (lokalny i dalekobieżny)
Zasięg terytorialny działalności	Zasięg działalności obejmuje obszar Polski oraz zagranicę

1.2 Podstawa opracowania

Podstawą opracowania jest zlecenie zawarte pomiędzy Biurem Nadzoru Właścicielskiego Urząd Miasta Poznania, a Morison Finansista Audit sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu.

1.3 Cel opracowania

Celem opracowania jest wykonanie wyceny spółki Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A. (Spółka, PKS w Poznaniu SA., PKS POZNAŃ S.A.) obejmującej wyodrębnione organizacyjnie i finansowo domeny działalności związane z: realizacją przewozów pasażerskich, działalnością zaplecza serwisowego oraz funkcjonowaniem administracji Spółki (wyodrębniono jedynie z wyceny działalność polegającą na prowadzeniu Dworca Głównego w Poznaniu — wartość poza wyceną) na potrzeby złożenia przez Prezydenta Miasta Poznania wniosku, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym"

1.4 Materiały źródłowe

Raport został sporządzony przy wykorzystaniu m. in. następujących źródeł informacji:

- Historia Przedsiębiorstwa,
- Opis działalności gospodarczej Przedsiębiorstwa,
- Sprawozdania finansowe za lata 2014-2017 i 30.09.2018 r.,
- Dane i zapisy w księgach rachunkowych (zestawienie obrotów i sald) na 30.09.2018 r.,
- Dokumentacja w zakresie zobowiązań, należności, zapasów na 30.09.2018 r.,
- Polityka rachunkowości, plan kont Spółki,
- Oświadczenia Spółki,
- Ministerstwo Skarbu Państwa,
- GPW,
- GUS (stat.gov.pl),
- KRS (ekrs.ms.gov.pl),
- IBP Research,
- Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju,
- Dziennik Gazeta Prawna (DGP),
- Transport-publiczny.pl
- Infobus.pl
- Utk.gov.pl
- Forbes.pl
- biznes.newseria.pl,

- <https://markets.ft.com>,
- <https://www.stockopedia.com/>,
- <https://www.reuters.com/finance/stocks/>,
- <https://www.biznesradar.pl/gielda/sektor:mbu>,
- <https://www.stockopedia.com/sectors/construction-materials-512020/>,
- Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego, wersja po konsultacjach społecznych Poznań 2015

2. Makrootoczenie – dane podstawowe I-III kw. 2018 r.

Rynek pracy w okresie styczeń-wrzesień 2018 r.

przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	+3,7% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu okresu)	5,7%

Wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był nieco wolniejszy od notowanego w I półroczu br. W kolejnych miesiącach trzeciego kwartału dynamika zatrudnienia stopniowo słabła. Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu września br. Ukształtowała się poniżej poziomu sprzed miesiąca i sprzed roku.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń-wrzesień 2018 r.

nominalne	+7,2% r/r
realne	+5,4% r/r

Przeciętne miesięczne nominalne i realne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w skali roku w nieco wolniejszym tempie od notowanego w I półroczu br. W kolejnych miesiącach trzeciego kwartału obserwowano niewielkie stopniowe spowolnienie dynamiki nominalnych płac, przy niewielkim umocnieniu wzrostu ich siły nabywczej we wrześniu br.

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w okresie styczeń-wrzesień 2018 r.

z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	nominalne	+4,2% r/r
	realne	+2,3% r/r
rolników indywidualnych	nominalne	+2,3% r/r
	realne	+0,4% r/r

Nominalne i realne emerytury i renty brutto w obu systemach wzrosły w skali roku w wolniejszym tempie niż wynagrodzenia. Ich dynamika w okresie trzech kwartałów br. była nieco większa od notowanej w I półroczu br.

Rolnictwo w okresie styczeń-wrzesień 2018 r.

Przeciętne ceny większości podstawowych produktów rolnych zarówno w skupie, jak i na targowiskach były wyższe niż w okresie trzech kwartałów ub. roku. Poniżej poziomu sprzed roku kształtowały się jedynie ceny żywca wieprzowego i ceny mleka w skupie.

Ceny w okresie styczeń-wrzesień 2018 r.

ceny towarów i usług konsumpcyjnych	+1,7% r/r
ceny produkcji w przemyśle	+1,9% r/r
ceny produkcji w budownictwie	+2,4% r/r

Przeciętne miesięczne nominalne i realne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w skali roku w nieco wolniejszym tempie od notowanego w I półroczu br. W kolejnych miesiącach trzeciego kwartału obserwowano niewielkie stopniowe spowolnienie dynamiki nominalnych płac, przy niewielkim umocnieniu wzrostu ich siły nabywczej we wrześniu br.

Produkcja sprzedana przemysłu w okresie styczeń-wrzesień 2018 r.

niewyrównana sezonowo	+6,0% r/r
-----------------------	-----------

Tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu było wolniejsze od notowanego w I półroczu br. W kolejnych miesiącach trzeciego kwartału dynamika sprzedaży stopniowo słabła. W okresie styczeń-wrzesień br. wyższa niż przed rokiem była produkcja we wszystkich sekcjach przemysłu. Spośród głównych grupowań przemysłowych najbardziej wzrosła produkcja dóbr związanych z energią, a w najmniejszym stopniu – dóbr konsumpcyjnych nietrwałych.

Sprzedaż w okresie styczeń-wrzesień 2018 r.

sprzedaż detaliczna	+6,4% r/r
sprzedaż usług w transporcie	+11,9% r/r

Sprzedaż detaliczna wzrosła w skali roku w nieco mniejszym stopniu niż w I półroczu br. W trzecim kwartale br. dynamika sprzedaży była zbliżona do obserwowanej w drugim i wolniejsza niż w pierwszym okresie. W kolejnych miesiącach trzeciego kwartału tempo wzrostu stopniowo słabło. Tempo wzrostu sprzedaży usług w transporcie było szybsze niż w I półroczu br.; w kolejnych kwartałach dynamika sprzedaży sukcesywnie umacniała się.

Handel zagraniczny w okresie styczeń-sierpień 2018 r.

eksport	+5,4% r/r
import	+7,7% r/r

Obroty towarowe z zagranicą wzrosły w znacznie mniejszym stopniu niż przed rokiem; dynamika importu była wyższa niż eksportu. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem wobec dodatniego przed rokiem. Wzrosły obroty ze wszystkimi grupami krajów. Wskaźnik terms of trade w obrotach ogółem w okresie styczeń-lipiec br., podobnie jak rok wcześniej, kształtował się niekorzystnie.

3. Analiza mikrootoczenia

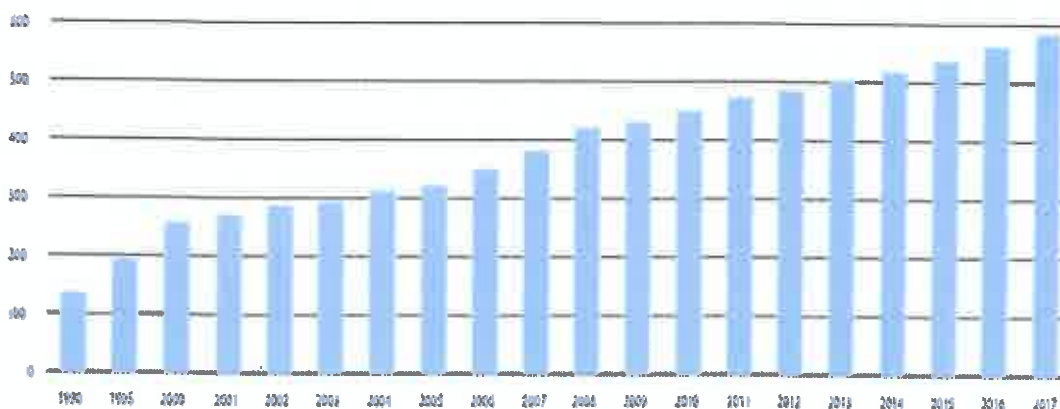
3.1 Problematyka zbiorowego transportu autobusowego w Polsce

Od wielu lat mówi się o regresie komunikacji autobusowej oraz odpływie kolejnych pasażerów. Zagregowane dane za ostatnie 25 lat potwierdzają skalę tego negatywnego zjawiska. W latach 1993-2016 pozamiejski regularny transport autobusowy stracił prawie 3/4 klientów, przy spadku dostępności oferty o ok. 50%. Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej średnie napelnienie autobusów zmniejszyło się o 40%.

Przyczyn systematycznego spadku liczby osób korzystających z transportu autobusowego w ostatnim ćwierćwieczu było kilka. Do najważniejszych należały; trudna sytuacja gospodarcza okresu transformacji, kryzys demograficzny, a ostatnio coraz częściej, wzrost kosztów ubezpieczeń. Niezmiennie natomiast za kluczowe uznaje się dwa czynniki – masową motoryzację społeczeństwa oraz brak systemowego rozwiązania kwestii transportu międzymiastowego.

Wykres 1

Wskaźnik liczby pojazdów osobowych na 1000 osób w latach 1990–2017

Źródło: GUS

Na koniec ubiegłego roku w Polsce było 22,5 mln zarejestrowanych samochodów osobowych (o ponad 17 mln więcej niż 28 lat temu). Według danych Eurostatu, Polska zajmuje szóste miejsce wśród liczby aut przypadających na 1000 mieszkańców (571 aut/1000 osób). Na pierwszym miejscu jest Luksemburg (662 aut/1000 osób), na drugim Włochy (625 aut/1000 osób), następnie Malta (615 aut/1000 osób), Finlandia (604 aut/1000 osób) oraz Cypr (595 aut/1000 osób). Tuż za Polską

znajdują się Niemcy – 555 aut/1000 osób.auta osobowe w Polsce mają średnio 17 lat. Średnia dla Unii Europejskiej to 11 lat.

Wśród polskich miast najwięcej pojazdów na 1000 mieszkańców przypada na Opole (654 aut/1000 osób), Poznań (660 aut/1000 osób), Katowice (668 aut/1000 osób), Warszawa (681 aut/1000 osób) oraz Sopot (732 aut/1000 osób). W porównaniu do miast np. niemieckich różnice w liczbie pojazdów są olbrzymie. Wedle opublikowanych danych Eurostatu za rok 2018, w Berlinie na 1000 mieszkańców przypada zaledwie 289 aut, w Hamburgu i Dortmundzie to odpowiednio 331 i 410. Należy tutaj zaznaczyć, iż wszystkie te trzy miasta w ostatnich latach znacznie zmniejszyły liczbę aut osobowych. W Berlinie, w 2002 roku, przypadało jeszcze 365 aut na 1000 mieszkańców, a w 2009 roku już tylko 318.

Blisko dwukrotnie większe zagęszczenie liczby aut w polskich miastach ma negatywny wpływ na komfort życia mieszkańców. W przypadku miast na prawach powiatu, bardzo duży udział w liczbie poruszających się pojazdów mają te pochodzące z ościennych gmin, co przy jednoczesnym braku odpowiedniej infrastruktury powoduje liczne problemy komunikacyjne. Trudno jest stwierdzić jak duża liczba osób poruszających się pojazdami osobowymi zdecydowałaby się skorzystać z komunikacji publicznej gdyby gwarantowała ona punktualne połączenia o dużej częstotliwości, w dodatku nowoczesnym taborze. Natomiast osiągnięcie takich wyników w Polsce, jak w miastach niemieckich, będzie możliwe jedynie przy ustawowym wprowadzeniu odpowiednich regulacji.

Potrzeba systemowego rozwiązania kwestii transportu międzymiastowego jest co raz bardziej pilna. Pojawienie się w ostatnich latach dużych przewoźników z kapitałem zagranicznym spowodowało jedynie wzrost średniej odległości przewozu pasażera, natomiast liczba podróżujących stale maleje.

Mimo negatywnych tendencji i sukcesywnym spadku liczby pasażerów, do połowy pierwszej dekady XXI wieku, sieć przewozów autobusowych w Polsce utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Sytuacji zmieniała się dopiero po wejściu do Unii Europejskiej. W następstwie akcesji doszło do dynamicznego rozwoju połączeń międzynarodowych przy jednoczesnej likwidacji połączeń krajowych (tłumaczonej potrzebą dopasowania się do rzeczywistości). Decyzje te miały szczególnie negatywny wpływ na transport osób w obszarach pozamiejskich. Mimo że od wejścia Polski do UE minęło 14 lat proces zaniku połączeń autobusowych trwa nadal – wyraźnie potwierdzają to informacje z rynku.

Tylko w 2017 roku doszło do masowej likwidacji kursów w kilkunastu powiatach. Rok 2018 przyniósł kolejne zmiany, m.in. wiodący przewoźnik Podkarpacia - Arriva (część koncernu Deutsche Bahn) całkowicie wycofał się z tego województwa pozostawiając w bardzo trudnej sytuacji jego mieszkańców. W 2018 roku Arriva zlikwidowała także kilkadziesiąt połączeń w woj. kujawsko-pomorskim, a do czerwca 2019 roku zlikwiduje wszystkie połączenia na Opolszczyźnie. Podobne decyzje podjął izraelski Mobilis, który likwiduje nie tylko połączenia ale całe PKS-y. Lista zlikwidowanych oddziałów pokazuje skalę zjawiska. W ramach działań naprawczych zamknięto m.in. PKS w Ciechanowie, PKS w Mińsku Mazowieckim, PKS w Ostrołęce, PKS w Bartoszycach (świadczy jedynie usługi komunikacji miejskiej) oraz PKS w Piotrkowie Trybunalskim i Przasnyszu. W ostatnim czasie zarząd

spółki podjął decyzję o likwidacji PKS w Płocku we wrześniu 2018 roku (ostatecznie zdecydowano się utrzymać te połączenie do końca 2018 roku). W każdym z tych przypadków operatorzy za jedyny powód rezygnacji ze świadczenia usług podają brak rentowności.

Powyższe problemy dotyczą również pojedyncze PKS-y. PKS w Częstochowie musiał zlikwidować większość swoich połączeń z powodu przedłużających się prac nad nowelą ustawy ale i także braku koordynacji na szczeblu lokalnym. Gdy w 2018 roku władze spółki skierowały pytanie do starostw powiatów częstochowskiego i kłobuckiego o możliwość uruchomienia komunikacji powiatowej, starostwo kłobuckie nie ustosunkowało się w ogóle. Z kolei powiat częstochowski nie przewidział w uchwale budżetowej na 2018 rok środków finansowych na zabezpieczenie publicznego transportu zbiorowego. Częstochowski PKS to wciąż duża firma, dysponująca 170 autobusami, zatrudniająca 430 osób i przewożąca rocznie 8 milionów pasażerów. Jednak mimo dużego potencjału tej spółki, trzykrotnie podejmowane próby prywatyzacji nie powiodły się.

W znacznie trudniejszej sytuacji znajdują się podmioty mniejsze. Te w przypadku braku rentowności są po prostu likwidowane. Sytuacja dotyczy także PKS-ów nadzorowanych przez Skarb Państwa. Po nieudanej próbie prywatyzacji podjęto m.in. decyzję o likwidacji PKS w Myszkowie, a w 2018 roku PKS w Lublińcu.

Bez implementacji zmian systemowych sytuacji będzie się pogarszała z każdym kolejnym rokiem. Chociaż w ustawie o samorządzie gminnym lokalny transport zbiorowy wskazano jako jedno z ważniejszych wyzwań dla władz na szczeblu lokalnym, to jednak brak realnego ustawowego obowiązku zapewnienia tego typu usługi sprawił, że ponad ćwierć wieku po wprowadzeniu powyższej ustawy ponad 2/3 gmin w Polsce w ogóle nie zajmuje się transportem publicznym. Dzieje się tak mimo iż komunikacja lokalna organizowana przez samorządy gminne, otrzymuje w skali kraju największe nakłady na swoje funkcjonowanie. Wynoszą one ponad osiem miliardów złotych rocznie, z czego ponad 90% stanowią wydatki miast na prawach powiatu, w tym trzy miliardy wydaje Warszawa.

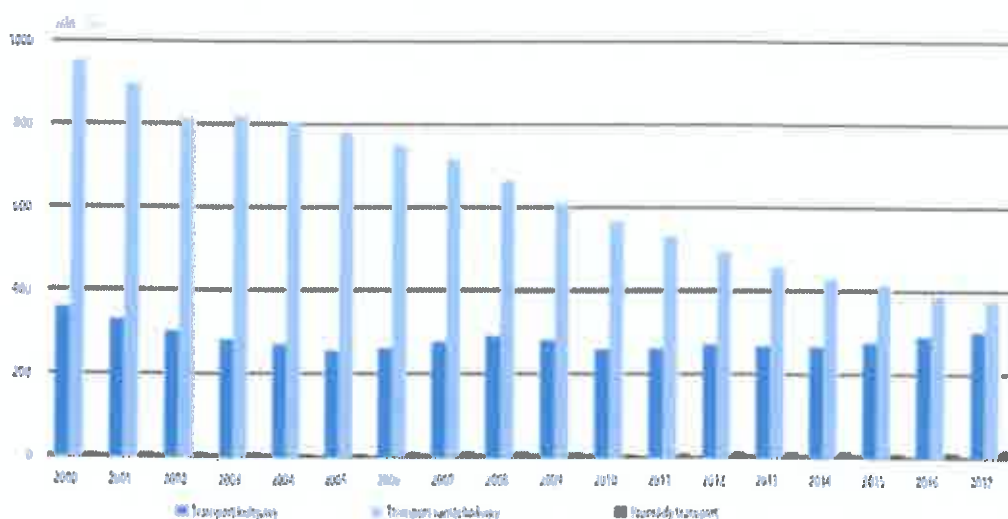
Gminy w których nie istnieje organizowana przez samorząd komunikacja lokalna zamieszkuje 13,8 mln osób. Jeżeli te osoby nie posiadają własnego samochodu, to jedyną alternatywą w ich miejscowości pozostaje kolej. Z drugiej strony sytuacja przewoźników jest naprawdę trudna, bowiem – poza wprowadzoną w 1998 roku dotacją z tytułu stosowania ulg na przejazdy – nie mogli oni liczyć na żadne wsparcie finansowe. Początkowo nawet zabezpieczone na ten cel środki nie wystarczyły na pokrycie całości różnic pomiędzy cenami biletów ulgowych a normalnych.

Dotychczasowy system ulg i ich finansowania został zmieniony przez Rząd Leszka Millera. W miejsce jednej – 50% ulgi, wprowadzono dwie – w wys. 37% i 78%. Jednocześnie zezwolono uczniom i studentom na korzystanie z przysługujących im ulg – nie tylko na trasie z domu do szkoły. Odbiło się to m.in. kosztem przewoźników autobusowych, którym odebrano dopłaty do biletów z ulgą 100% (dla dzieci do lat 4).

Duże znaczenie dla transportu lokalnego w gminach pozamiejskich miała również reforma szkolnictwa. W ciągu dekady od wprowadzenia gimnazjów, każdego roku przekazywano gminom centralnie kupowane „gimbusy”. Działanie, choć z założenia słuszne, miało negatywny wpływ na transport lokalny ponieważ otrzymywane przez gminy autobusy mogły być wykorzystywane wyłącznie do przewozu uczniów. W efekcie tych zmian na drogach lokalnych musiały pojawić się dwa autobusy zamiast jednego.

Wykres 2

Przewozy pasażerów według rodzajów transportu w latach 2000-2017

Źródło: GUS

Kondycję publicznego transportu zbiorowego miała poprawić ustawa z 2011 roku. Oceniając jej efekty należy stwierdzić iż sytuację jedynie skomplikowano. Wspomniana ustawa wskazywała aż sześć kategorii organizatorów (gminę, związek międzygminny, powiat, związek powiatów, województwo oraz ministra właściwego do spraw transportu). W drodze późniejszych nowelizacji dopisano jeszcze dwie kolejne – związek powiatowo-gminny oraz związek metropolitalny. Poza ostatnim przypadkiem ustawodawca nie przydzielił ustanowionym organizatorom żadnych dodatkowych środków na realizację postawionego zadania. W efekcie większość ww. kategorii organizatorów nie podjęła realizacji swojego ustawowego obowiązku. Mniej niż 10% powiatów uruchomiło komunikację na swoim obszarze, a tylko pojedyncze województwa ujęły w swoich planach przewozy autobusowe.

Kolejną istotną zmianą był zapis o uprawnieniach przewoźników do otrzymywania dotacji do biletów ulgowych. Przepis ten został obwarowany koniecznością zawarcia umowy o świadczenie usług publicznych z samorządem. Datę jego wejścia w życie ustalono na 1 stycznia 2017 roku.

Dopłaty do ulgowych przejazdów w formie dotacji przedmiotowej z tytułu stosowania ulg ustawowych to niemal jedyny sposób finansowania przewozów autobusowych poza komunikacją miejską. Przewoźnicy są niejako zobowiązani do honorowania ulg określonych w ustawie o uprawnieniach do ulgowych przejazdów, natomiast dopiero po zawarciu odpowiedniej umowy z lokalnym urzędem marszałkowskim (co nie stanowi większego problemu) zyskuje uprawnienie do otrzymania dotacji, która ma wyrównać utracone z tego tytułu przychody. Przewoźnik przedkłada urzędowi dokumentację poświadczającą wystawienie biletów ulgowych, a urząd po jej zweryfikowaniu wypłaca dotację. Wspomniana umowa nie zobowiązuje przewoźnika ani do utrzymywania określonych przewozów, ani nie określa standardu, jaki powinny spełniać świadczone przez niego usługi.

Taki system publicznego finansowania charakteryzuje się wysoką podatnością na wyłudzenia nienależnych środków, co ujawniły postępowania prowadzone przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Wnioski z kontroli wskazują, że nie istnieją skuteczne sposoby pozwalające na wykrywanie nadużyć polegających na żądaniu dopłat do niewykonanych przejazdów, a urzędnicy nienależycie weryfikują przedłożone wnioski o ich wypłatę. Nawet w przypadku wykrycia przez urzędników próby wyłudzenia mogą oni jedynie wezwać przewoźnika do korekty wniosku, a w przypadku braku odpowiedzi ze strony przewoźnika – nie wypłacić dotacji. Nieliczne wyroki skazujące dla osób dokonujących wyłudzeń zostały wydane na podstawie zeznań osób bezpośrednio zaangażowanych w proceder, a udowodniona skala przestępstwa była stosunkowo niewielka.

Mimo postępującego spadku liczby przewozów, wydatki na ten cel z roku na rok rosną, a dodatkowe dotacje stanowią – obok środków z subwencji oświatowej – źródło finansowania przewozów szkolnych, a nie wyrównanie utraconych przychodów z tytułu stosowania ulg w regularnej komunikacji autobusowej. W efekcie oferta przewoźników tworzona jest pod kątem osób korzystających z ulg ustawowych. W praktyce oznacza to wzrost cen na trasach, z których korzysta najwięcej uczniów (wyższa cena biletów jest jednoznaczna z wyższym dofinansowaniem). Taki rozwój sytuacji wyklucza pasażerów nieposiadających żadnych ulg, gdyż ofertą przewoźnika przestaje być ekonomicznie opłacalna.

Aktualna konstrukcja systemu nie wpływa pozytywnie na rozwój publicznego transportu zbiorowego. Możliwość zaoferowania niskich cen biletów tylko dla osób uprawnionych do ulg (wśród których najliczniejszą grupę stanowią uczniowie), sprawiło, że przewoźnicy nastawili się na obsługę niemal tylko takich pasażerów. Uprawnieni do ulg uczniowie nie mieli alternatywy dla korzystania z przewozów autobusowych, a podwyżki cen biletów były dla tej grupy mniej dotkliwe bowiem 49% ceny nadal finansował skarb państwa. Przewoźnicy mogli zatem pozwolić sobie na podnoszenie cen biletów, gdyż im wyższe ceny biletów, tym większa dopłata, którą uzyskiwali. Jednak grupa, pod którą przewoźnicy profilowali swoją ofertę – czyli młodzież szkolna – od lat systematycznie maleje.

Uczniowie stanowią coraz mniejszą liczbę ludności, ale będąc coraz mniejszą liczbowo grupą pasażerów systematycznie zwiększają swój udział w ich całkowitej liczbie (dwukrotny wzrost w ciągu dekad). Większość z nich po osiągnięciu pełnoletności zdobywa uprawnienia i nabywa samochód

osobowy w celu codziennego dojeżdżania do pracy. W ten sposób od lat komunikacja publiczna traciła (i traci nadal) swoje znacznie przy dojazdach do pracy. Również wybór szkoły ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej warunkowany jest często nie aspiracjami zawodowymi, lecz możliwością dojazdu. W wielu przypadkach uczniowie decydują się na zamieszkanie w internacie, mimo że odległość pomiędzy szkołą a domem nie przekracza 20-30 km.

Najnowszy projekt ustawy o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym (UPTZ) z dnia 9 listopada 2018 roku obejmuje swym zakresem większość kluczowych kwestii. Zgodnie z projektem ustawy gminy i związki międzygminne będą zobowiązane do opracowania planu transportowego dotyczącego komunikacji miejskiej, jeżeli podejmą decyzję o jej organizacji. Plany transportowe w zakresie gminnych, powiatowych, powiatowo-gminnych i wojewódzkich przewozów pasażerskich staną się zaś obowiązkami marszałków województw. W uzasadnieniu ustawy można przeczytać, że "zmiany w zakresie funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego wprowadzono z uwagi na ważny interes publiczny wynikający z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego, którego nieodłączną częścią jest prawo obywateli do przemieszczania się i podróży w ramach zorganizowanego przez Państwo systemu transportu zbiorowego".

Zapisy w projekcie proponują również konkretne rozwiązania dla transportu szkolnego – jeżeli nie ma kursów publicznego transportu zbiorowego, samorządowi nie wolno organizować przewozów zamkniętych. Określono również udział procentowy linii komunikacyjnych przeznaczonych do obsługi w ramach przewozów o charakterze użyteczności publicznej. Musi on wynieść co najmniej 70% wszystkich połączeń realizowanych na obszarze właściwości organizatora. W efekcie tych zmian przewozy komercyjne nie będą mogły przekroczyć progu 30% wszystkich przewozów na obszarze danego organizatora. Wprowadzono także zapis dotyczący porozumienia gminno-powiatowego, dzięki któremu gmina może powierzyć powiatowi pełnienie funkcji organizatora w zakresie gminnych przewozów pasażerskich.

Po uwzględnieniu opinii pozyskanych w drodze konsultacji społecznych, listopadowy projekt przedłuża ważność zezwoleń do 31 grudnia 2021 r. oraz wprowadza nowe zasady organizacji rynku (od 1 stycznia 2022 roku).

O ile termin wejścia w życie nowych zasad organizacji rynku można uznać za dość odległy, to za mało realny należy uznać termin określenia potrzeb komunikacyjnych przez samorządy – w formie uchwał rad – wyznaczony na 30 czerwca 2019 roku.

TRANSPORT OSOBOWY – DANE NAJNOWSZE

W końcu 2017 roku, zarejestrowanych było 116,1 tys. autobusów (o 2,6% więcej niż w 2016 roku). Autobusy o pojemności powyżej 45 miejsc stanowiły 59,0% ogólnego stanu tych pojazdów. Zmniejszył się udział autobusów w wieku do 5 lat (z 8,9% w 2016 roku do 8,7% w 2017 roku) oraz w przedziale wiekowym 16 – 30 lat (z 44,7% do 44,0%). Udział zarejestrowanych autobusów w wieku powyżej 30 lat wyniósł 22,9% (w 2016 roku – 21,1%).

Regularna komunikacja autobusowa prowadzona była na 13,0 tys. linii krajowych o ogólnej długości 627,5 tys. km (w 2016 roku – 710,4 tys. km) oraz na 0,1 tys. linii międzynarodowych o długości 106,8 tys. km (w 2016 roku – 118,3 tys. km). W ogólnej liczbie linii krajowych dominowały linie podmiejskie, które stanowiły 81,7% (w 2016 roku – 79,2%). Liczba autobusów eksploatowanych przez jednostki transportu samochodowego zmniejszyła się wobec 2016 roku o 4,9% i wyniosła 15,2 tys. szt., a łączna pojemność była mniejsza o 4,5%. Autobusy posiadające homologację EURO-3 i dalsze stanowiły 47,8% ogólnej liczby tych pojazdów (w 2016 roku – 41,8%).

W 2017 roku transportem autobusowym przewieziono 378,6 mln pasażerów, tj. o 3,0% mniej niż przed rokiem, przy spadku pracy przewozowej w pasażerokilometrach o 1,2%. Zmniejszyły się przewozy pasażerów w komunikacji regularnej (o 2,2%), regularnej specjalnej (o 7,1%) oraz przewozy pozostałe (o 4,8%). W ramach komunikacji regularnej o 7,7% wzrosły przewozy z biletami jednorazowymi, a o 8,6% spadły przewozy z biletami miesięcznymi (zmniejszyły się zarówno przewozy z biletami pracowniczymi, jak i szkolnymi – odpowiednio o 5,9% i 9,1%). Przewozy pasażerów w komunikacji międzynarodowej były wyższe o 7,5% niż w 2016 r., a praca przewozowa w pasażerokilometrach wzrosła o 6,3%. Blisko 82% przewozów realizowanych było w ramach komunikacji regularnej, a około 18% stanowiły przewozy pozostałe (np. wycieczki).

Największy udział w przewozach międzynarodowych w dalszym ciągu posiadały przewozy w relacjach z: Niemcami (45,6%), Czechami (15,7%), Austrią (9,4%), Węgrami (7,1%), Włochami (4,3%), Francją (3,1%), Wielką Brytanią (2,6%). Wzrost przewozów pasażerów zanotowano w relacji z: Czechami (o 30,8%), Austrią (o 27,9%), Węgrami (o 19,0%), Niemcami (o 0,3%). Spadły natomiast przewozy do: Francji (o 17,7%), Wielkiej Brytanii (o 17,3%), Włoch (o 2,6%). Obserwowano również zwiększenie przewozów w relacji z krajami, których udział w ogólnych przewozach był nieduży, tj. z: Bośnią i Hercegowiną (o 74,6%), Grecją (o 51,6%), Ukrainą (o 47,8%), Albanią (o 41,9%), Belgią (o 30,4%), Słowenią (o 28,5%), Hiszpanią (o 16,6%), Chorwacją (o 15,6%). Zmniejszyły się przewozy do następujących krajów: Estonii (o 74,1%), Rumunii (o 41,2%), Norwegii (o 29,5%), Białorusi (o 21,2%), Szwecji (o 17,1%), Słowacji (o 2,7%).

W transporcie autobusowym nadal największą rolę odgrywały przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 49 osób. Posiadały one 10,4 tys. autobusów o łącznej pojemności 601,2 tys. miejsc, co oznacza, że skupiały 68,6% autobusów oraz 74,3% pojemności tego taboru.

Przedsiębiorstwa te przewiozły 293,6 mln pasażerów (o 5,3% mniej niż w 2016 r.) i wykonały pracę przewozową wynoszącą 14,7 mld pasażerokilometrów (o 4,5% mniej niż 2016 r.). W ramach komunikacji krajowej przedsiębiorstwa te przewiozły 290,3 mln pasażerów (o 5,3% mniej niż w roku poprzednim), a w komunikacji międzynarodowej – 3,3 mln pasażerów (o 3,1% więcej). Udział tych przedsiębiorstw w ogólnej liczbie przewiezionych pasażerów wyniósł 77,5%, a w wykonanej pracy przewozowej – 77,7%.

3.2 Wybrane podmioty w sektorze

Zestawienie obejmuje wybrane podmioty, które wywodzą się z przedsiębiorstwa „Państwo-wa Komunikacja Samochodowa” utworzonego na mocy dekretu Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1946 (Dz.U. z 1946 r. nr 4, poz. 31) a następnie w wyniku transformacji ustrojowej przekształconego w 176 spółek.

Zestawienie przygotowano w oparciu o sprawozdania finansowe za rok 2017 opublikowane w bazie Ministerstwa Sprawiedliwości (<https://ekrs.ms.gov.pl>).

Podmioty prezentowane są w kolejności alfabetycznej.

PKS w BYDGOSZCZY sp. z o.o.

Adres: ul. Jagiellońska 58, 85-097 Bydgoszcz

Struktura własnościowa: podmiot prywatny (255 udziałowców)

Kapitał zakładowy: 2.600.000 zł (podzielony na 5.200 udziałów o wartości 500 zł każdy)

Liczba pracowników: 391 (w tym 242 kierowców)

Liczba autobusów: 201 (w tym 20 autokarów turystycznych)

Informacje dodatkowe:

- spółka świadczy także usługi przewozów towarowych, wg danych, używa obecnie 31 ciągników siodłowych z naczepami
- spółka posiada trzy jednostki terenowe, w Bydgoszczy, przy ul. Toruńskiej 147, w Nakle n/Notecią przy ul. Mroteckiej 1 oraz w Świeciu n/Wisłą., przy ul. Wojska Polskiego 68

Dane finansowe – PKS BYDGOSZCZ

wyszczególnienie	2017 [w mln zł]	2016 [w mln zł]	dynamika zmiany
Przychody netto ze sprzedaży	61,358	65,567	-6,4%
Koszty działalności operacyjnej	62,901	66,104	-4,8%
Zysk (strata) ze sprzedaży	-1,543	-0,537	-187,3%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-1,443	-0,121	-1092,6%
Zysk (strata) netto	-1,386	-0,292	-374,7%
Suma bilansowa	22,632	23,579	-4,0%
Aktywa trwałe	16,726	17,363	-3,7%
Aktywa obrotowe	5,906	6,215	-5,0%
Kapitał własny	13,111	12,819	2,3%
Zobowiązania ogółem	9,521	10,760	-11,5%

źródło: Opracowanie własne

PKS w KALISZU sp. z o.o.

Adres: ul. Wrocławska 30-38 Kalisz

Struktura własnościowa: 100% udziałów posiada Miasto Kalisz

Kapitał zakładowy: 5.860.000 zł (podzielony na 58.600 udziałów o wartości 100 zł każdy)

Liczba pracowników: 56 (w tym 52 kierowców)

Liczba autobusów: 54

Informacje dodatkowe:

- 63% autobusów w spółce ma 15 lat i więcej
- ponad 81% pracowników ma 50 lat i więcej

Dane finansowe – PKS KALISZ

Wyszczególnienie	2017 (w mln zł)	2016 (w mln zł)	dynamika zmiany
Przychody netto ze sprzedaży	6,951	7,480	-7,1%
Koszty działalności operacyjnej	8,839	9,330	-5,3%
Zysk (strata) ze sprzedaży	-1,887	-1,849	-2,1%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-1,914	-0,177	-978,6%
Zysk (strata) netto	-1,947	-0,278	-801,4%
Suma bilansowa	5,852	6,383	-8,3%
Aktywa trwałe	2,579	4,347	-40,7%
Aktywa obrotowe	3,273	2,036	60,7%
Kapitał własny	1,864	2,311	-19,3%
Zobowiązania ogółem	3,988	4,072	-2,1%

źródło: Opracowanie własne

PKS w KONINIE S.A.

Adres: ul. Zakładowa 4, 62-510 Konin

Struktura własnościowa: 100% akcji posiada Miasto Konin.

Kapitał zakładowy: 10.000.000 zł (podzielony na 1.000.000 akcji o wartości 10 zł każda)

Liczba pracowników: 255 (w tym 150 kierowców-konduktorów)

Liczba autobusów: 155

Informacje dodatkowe:

- w skład spółki wchodzi: zajezdnia autobusowa przy ul. Zakładowej w Koninie, dworzec autobusowy nr 2 w Słupcy, dworzec autobusowy nr 3 w Kole oraz stacja paliw i obiekty handlowe przy ul. Poznańskiej w Koninie.
- osoby powyżej 50 roku życia stanowią 56% ogółu zatrudnionych.

Dane finansowe – PKS KONIN

wyszczególnienie	2017 [w mln zł]	2016 [w mln zł]	dynamika zmiany
Przychody netto ze sprzedaży	30,369	28,577	6,3%
Koszty działalności operacyjnej	30,429	28,666	6,1%
Zysk (strata) ze sprzedaży	-2,566	-2,676	4,1%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1,729	-2,518	-
Zysk (strata) netto	1,716	-2,558	-
Suma bilansowa	7,233	8,707	-16,9%
Aktywa trwałe	6,899	8,116	-15,0%
Aktywa obrotowe	4,781	2,570	86,0%
Kapitał własny	6,513	4,797	35,8%
Zobowiązania ogółem	5,166	5,889	-12,3%

źródło: Opracowanie własne

PKS LESZNO sp. z o.o.

Adres: ul. Narutowicza 76, 64-100 Leszno

Struktura własnościowa: spółka prywatna (3 głównych udziałowców posiada ponad 85% udziałów).

Kapitał zakładowy: 1.123.000 zł (podzielony na 2.246 udziałów o wartości 500 zł każdy)

Liczba pracowników: 46 (brak kierowców)

Liczba autobusów: b.d.

Informacje dodatkowe:

- spółka w styczniu 2017 r. przeniosła swoją podstawową działalność do nowopowstałego podmiotu Milla Spółdzielnia w Lesznie, w efekcie czego przychody z tytułu przewozu osób wyniosły niespełna 245 tys. zł przy 14 149 tys. zł w roku 2016
- spółka w 2017 roku skupiła się na działalności w zakresie napraw i remontów pojazdów, pomocy drogowej, diagnostyki a także wynajmu nieruchomości

Dane finansowe – PKS LESZNO

wyszczególnienie	2017 [w mln zł]	2016 [w mln zł]	dynamika zmiany
Przychody netto ze sprzedaży	8,870	18,250	-51,4%
Koszty działalności operacyjnej	10,039	19,083	-47,4%
Zysk (strata) ze sprzedaży	-1,169	-0,833	-40,2%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-0,469	1,723	
Zysk (strata) netto	-0,439	1,361	
Suma bilansowa	15,575	16,887	-7,8%
Aktywa trwałe	10,948	12,010	-8,8%
Aktywa obrotowe	4,627	4,877	-5,1%
Kapitał własny	14,556	14,973	-2,8%
Zobowiązania ogółem	1,019	1,914	-46,8%

źródło: Opracowanie własne

PKS w OSTRÓWIE WIELKOPOLSKIM sp. z o.o.

Adres: ul. Batorego 35, 63-400 Ostrów Wielkopolski

Struktura własnościowa: 100% Skarb Państwa

Kapitał zakładowy: 1.000.000 zł (podzielony na 20.000 udziałów o wartości 50 zł każdy)

Liczba pracowników: 131 (w tym 78 kierowców)

Liczba autobusów: 95

Informacje dodatkowe:

- 82% personelu na stanowiskach robotniczych ma 50 lat i więcej
- spółka nieruchomości na terenie Ostrowa Wlkp. (zajezdnia przy ul Batorego i tzw. „stary dworzec” przy ul. Kolejowej), dworzec autobusowy w Kępnie przy ul. Broniewskiego 2 oraz dworzec autobusowy w Sycowie przy ul. Kolejowej 1, oraz dworzec autobusowy w Ostrzeszowie przy placu Sienkiewicza 2a

Dane finansowe – PKS OSTRÓW WIELKOPOLSKI

wyszczególnienie	2017 (w mln zł)	2016 (w mln zł)	dynamika zmiany
Przychody netto ze sprzedaży	10,582	10,725	-1,3%
Koszty działalności operacyjnej	10,906	10,696	2,0%
Zysk (strata) ze sprzedaży	-0,324	0,029	-
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-0,841	-0,076	-1006,6%
Zysk (strata) netto	-0,857	-0,078	-1002,8%
Suma bilansowa	4,048	5,770	-29,8%
Aktywa trwałe	3,471	4,544	-23,6%
Aktywa obrotowe	0,577	1,225	-52,9%
Kapitał własny	-0,351	0,508	-
Zobowiązania ogółem	4,400	5,264	-16,4%

źródło: Opracowanie własne

PKS sp. z o.o. w PILE

Adres: ul. Przemysłowa 23, 64-920 Piła

Struktura własnościowa: spółka prywatna (80 udziałowców posiada 100%).

Kapitał zakładowy: 1.160.000 zł (podzielony na 2.320 udziałów o wartości 500 zł każdy)

Liczba pracowników: 164 (w tym 90 kierowców)

Liczba autobusów: b.d.

Informacje dodatkowe:

- w 2018 r. spółka planowała ponieść ok. 1.700.000,00 zł netto nakładów inwestycyjnych na zakup nowego (2 szt.) i używanego taboru (5 szt.)
- w 2018 r. spółka planowała osiągnąć wynik fin. brutto w wys. 100.000 zł

Dane finansowe – PKS PIŁA

wyszczególnienie	2017 [w mln zł]	2016 [w mln zł]	dynamika zmiany
Przychody netto ze sprzedaży	16,082	16,669	-3,5%
Koszty działalności operacyjnej	16,465	16,441	0,1%
Zysk (strata) ze sprzedaży	-0,383	0,228	-
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	0,040	0,907	-95,6%
Zysk (strata) netto	0,033	0,745	-95,6%
Suma bilansowa	11,590	11,394	1,7%
Aktywa trwałe	8,462	6,773	24,9%
Aktywa obrotowe	3,128	4,621	-32,3%
Kapitał własny	8,676	8,678	0,0%
Zobowiązania ogółem	2,914	2,716	7,3%

źródło: Opracowanie własne

POLBUS – PKS sp. z o.o. (dawne PKS Wrocław)

Adres: ul. Joannitów 13, 50-525 Wrocław

Struktura własnościowa: Skarb Państwa posiada 10 903 udziałów, Autogielda – M. Majski, J. Styra Sp. J. posiada 6713 udziałów, pozostali 2 384 udziałów.

Kapitał zakładowy: 20.000.000 zł (podzielony na 20.000 udziałów o wartości 1.000 zł każdy)

Liczba pracowników: 260 (w tym 172 kierowców)

Liczba autobusów: 130

Informacje dodatkowe:

- spółka posiada ponadto zaplecze techniczno-parkingowe w Środzie Śląskiej z halą warsztatową i biurami przy ul. Kolejowej 29 oraz Dworcem Autobusowym przy ul. Legnickiej 25, zaplecze techniczno-parkingowe w Oleśnicy przy ulicy Rzemieśniczej 11, halę warsztatową oraz stację diagnostyczną we Wrocławiu przy ul. Kościerzyńskiej 25 oraz oddział w Miękinii przy ul. Willowej.
- Spółka w 2018 planowała realizować inwestycję w postaci nowoczesnej stacji obsługi autobusów z zapleczem techniczno-socjalnym i biurowym oraz myjnią i Okręgową Stacją Kontroli Pojazdów przy ul. Kościerzyńskiej 25 (szacunkowy koszt 10.151 tys. zł)

Dane finansowe – POLBUS

wyszczególnienie	2017 (w mln zł)	2016 (w mln zł)	dynamika zmian
Przychody netto ze sprzedaży	39,203	37,862	3,5%
Koszty działalności operacyjnej	35,114	34,553	1,6%
Zysk (strata) ze sprzedaży	0,173	0,197	-12,3%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	0,688	0,469	46,7%
Zysk (strata) netto	0,704	0,926	-24,0%
Suma bilansowa	27,390	28,262	-3,1%
Aktywa trwałe	11,359	12,878	-11,8%
Aktywa obrotowe	16,031	15,384	4,2%
Kapitał własny	22,705	22,926	-1,0%
Zobowiązania ogółem	4,686	5,335	-12,2%

źródło: Opracowanie własne

POLONUS S.A. (dawnie PKS Warszawa)

Adres: Aleje Jerozolimskie 144, 02-305 Warszawa

Struktura własnościowa: 100 % Skarb Państwa

Kapitał zakładowy: 9.000.000 zł (podzielony na 900.000 akcji o wartości 10 zł każda)

Liczba pracowników: 324 (w tym 173 kierowców)

Liczba autobusów: 125

Informacje dodatkowe:

- spółka posiada nieruchomości o powierzchni 146 663,60 m² znajdujące się na terenie Warszawy przy al. Jerozolimskich, ul. Prymasa Tysiąclecia, ul. Syreny, ul. Wolskiej oraz w Piasecznie, Nowym Dworze i Otwocku.
- poza działalnością przewozową i naprawczą z tytułu której spółka czerpie 70 % przychodów, prowadzona jest także działalność administracyjna, dworcowa i hotelarska.

Dane finansowe – POLONUS

wyszczególnienie	2017 [w mln zł]	2016 [w mln zł]	dynamika zmiany
Przychody netto ze sprzedaży	59,899	51,667	15,9%
Koszty działalności operacyjnej	61,265	54,671	12,1%
Zysk (strata) ze sprzedaży	-1,366	-3,004	54,5%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	0,643	-1,244	-
Zysk (strata) netto	0,732	-1,491	-
Suma bilansowa	46,553	39,028	19,3%
Aktywa trwałe	35,626	32,416	9,9%
Aktywa obrotowe	10,927	6,612	65,3%
Kapitał własny	10,790	10,318	4,6%
Zobowiązania ogółem	35,763	28,711	24,6%

źródło: Opracowanie własne

PKS POZNAŃ S.A.

Adres: ul. Piekary 19, 61-823 Poznań

Struktura własnościowa: 100 % Miasto Poznań

Kapitał zakładowy: 10.000.000 zł (podzielony na 1.000.000 akcji o wartości 10 zł każda)

Liczba pracowników: 165 (w tym 83 kierowców)

Liczba autobusów: b.d.

Informacje dodatkowe:

- do spółki należy obiekt nowego dworca autobusowego wraz z terminalem odpraw pasażerskich, grunt w Śremie zabudowany obiektem dworca autobusowego oraz obiekt dworca autobusowego wraz z placem manewrowym na terenie Nowego Tomyśla.
- spółka od 2007 roku odnotowuje sukcesywny spadek liczby pasażerów, mimo dużej aktywności udaje się tę tendencję jedynie ograniczyć (różnica w liczbie przewiezionych pasażerów za lata 2015/2016 wyniosła ok. 255 tys. pasażerów, natomiast za lata 2016/2017 było to ok. 190 tys. pasażerów).

Dane finansowe – PKS POZNAŃ

wyszczególnienie	2017 [w mln zł]	2016 [w mln zł]	dynamika zmiany
Przychody netto ze sprzedaży	15,995	17,341	-7,8%
Koszty działalności operacyjnej	21,527	21,181	1,7%
Zysk (strata) ze sprzedaży	-5,532	-3,840	-44,1%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	56,755	-3,789	-
Zysk (strata) netto	47,258	-3,941	-
Suma bilansowa	57,152	54,198	5,5%
Aktywa trwałe	24,753	52,700	-53,0%
Aktywa obrotowe	32,399	1,498	2062,4%
Kapitał własny	52,284	30,776	69,9%
Zobowiązania ogółem	4,868	23,422	-79,2%

źródło: Opracowanie własne

PKS sp. z o.o. w Wałczu

Adres: ul. Wojska Polskiego 54, 78-600 Wałcz

Struktura własnościowa: własność prywatna (3 głównych udziałowców posiada 1342 udziały)

Kapitał zakładowy: 1.005.500 zł (podzielony na 2.011 udziałów o wartości 500 zł każdy)

Liczba pracowników: 125 (w tym 54 kierowców)

Liczba autobusów: b.d.

Informacje dodatkowe:

- w skład przedsiębiorstwa wchodzi: jednostka macierzysta w Wałczu, placówka terenowa w Czarnkowie, przystanki dworcowe w Trzciance, Jastrowiu oraz Ośrodek Wypoczynkowy w Zdybicach

Dane finansowe – PKS WAŁCZ

Wyszczególnienie	2017 (w mln zł)	2016 (w mln zł)	dynamika zmiany
Przychody netto ze sprzedaży	10,598	10,511	0,8%
Koszty działalności operacyjnej	11,103	10,757	3,2%
Zysk (strata) ze sprzedaży	-0,505	-0,246	-105,6%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-0,276	-0,276	0,0%
Zysk (strata) netto	-0,325	0,170	-
Suma bilansowa	3,838	4,551	-15,7%
Aktywa trwałe	2,907	3,497	-16,9%
Aktywa obrotowe	0,931	1,054	-11,7%
Kapitał własny	1,411	1,736	-18,7%
Zobowiązania ogółem	2,427	2,815	-13,8%

źródło: Opracowanie własne

Tabela zbiorcza - dane finansowe omawianych przewoźników za rok 2017

dane za rok 2017 (w mln zł)	PKS BYDGOSZCZ	PKS KALISZ	PKS KONIN	PKS LESZNO	PKS OSTRÓW WŁKP	PKS PIŁA	POLBUS	POLONUS	PKS POZNAŃ	PKS WAŁCZ
Przychody netto ze sprzedaży	61,750	6,961	30,360	6,670	10,682	16,082	39,203	69,899	15,895	10,598
Koszty działalności operacyjnej	62,901	8,839	30,429	10,026	10,908	16,465	35,114	61,265	21,527	11,103
Zysk (strata) ze sprzedaży	-1,543	-1,877	-2,069	-1,169	-0,324	-0,383	0,173	-1,366	-5,532	-0,505
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-1,443	-1,914	1,729	-0,466	-0,841	0,040	0,699	0,643	66,755	-0,276
Zysk (strata) netto	-1,390	-1,947	1,716	-0,436	-0,857	0,033	0,704	0,732	47,259	-0,325
Suma bilansowa	22,632	6,652	7,233	16,676	4,048	11,680	27,190	46,543	57,152	3,838
Aktywa trwałe	16,720	2,679	6,999	10,546	3,471	8,482	11,369	35,626	24,753	2,907
Aktywa obrotowe	5,908	3,273	4,781	4,627	0,577	3,128	16,031	10,927	22,399	0,931
Kapitał własny	13,111	1,664	6,513	14,556	-0,351	8,679	22,706	10,790	52,284	1,411
Zobowiązania ogółem	9,521	3,988	5,100	1,019	4,400	2,914	4,886	35,763	4,868	2,427

źródło: Opracowanie własne

3.3 Podsumowanie

Model świadczenia usług użyteczności publicznej w transporcie zbiorowym ¹

Istniejący model świadczenia usług użyteczności publicznej w transporcie zbiorowym był zgodny w znacznej części ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego (SRWW). Niemniej prowadzone działania były zróżnicowane dla różnych gałęzi transportu. W przypadku kolei obejmowało to politykę kształtowania sieci publicznego transportu zbiorowego. Dotyczyło to przewozów kolejowych organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego (UMWW). W tej części samorząd podpisywał na kilka lat umowę na świadczenie usług zgodnie z ustalonym harmonogramem z następującymi przewoźnikami:

- Przewozy Regionalne sp. z o.o.,
- Koleje Wielkopolskie sp. z o.o.

W ramach tych usług określano corocznie poziom rekompensaty uwzględniając koszty świadczenia powierzonych zadań przewozowych, wpływy z biletów oraz rozsądny zysk (zgodnie z Rozporządzeniem WE). Przekazanie rekompensaty następowało na podstawie umowy cywilnoprawnej, której przedmiotem było wykonanie, w zamian za rekompensatę, zobowiązania w zakresie usługi publicznej w określonej ilości, jakości i na określonych warunkach. Zmiany w harmonogramach (rozkładach jazdy) dokonywane były na podstawie informacji dotyczących pomiaru napełnienia pociągów, jak również zmian parametrów technicznych infrastruktury kolejowej np. spowodowanymi pracami modernizacyjnymi.

W odniesieniu do wojewódzkiego publicznego transportu autobusowego rola UMWW sprowadzona została do wydawania zezwoleń na realizację przewozów oraz do zwrotu środków z tytułu stosowania ulg ustawowych w cenach biletów dla pasażerów na liniach autobusowych. Na podstawie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów, zwrot środków realizowany był po spełnieniu przez przewoźnika przewidzianych wymagań. W przypadku publicznego transportu autobusowego samorząd województwa nie zlecał przewozów autobusowych. Kwestie opłacalności, jak również zasadności realizacji usług transportowych (przewozów ponadpowiatowych na danym obszarze) leżały w gestii przewoźnika, bądź innych podmiotów, np. gmin.

Zdecydowana większość przewozów autobusowych na terenie województwa wielkopolskiego, na liniach, których przebieg przekracza przynajmniej jedną granicę powiatu, realizowana jest przez blisko 60 przewoźników. Autobusowe przewozy pasażerskie realizowane są na blisko 1350 liniach, na których każdego dnia realizowanych jest ponad 4 000 kursów. Ze wszystkich przewoźników auto-

¹ Za Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego, wersja po konsultacjach społecznych Poznań 2015 r.

busowych, można wyróżnić 10 dominujących, którzy łącznie obsługują 1080 linii, co stanowi 80% wszystkich linii mających swój przebieg na terenie Wielkopolski. Są to:

- PKS Leszno sp. z o.o.,
- PKS w Poznaniu S.A.,
- PKS w Koninie S.A.,
- PKS Sp. z o.o. w Pile,
- PKS w Gnieźnie sp. z o.o.,
- PKS w Turku S.A.,
- PKS w Kaliszu sp. z o.o.,
- PKS w Ostrowie Wlkp.,
- PKS Nowa Sól sp. z o.o. w likwidacji.

Wszyscy wspomniani przewoźnicy realizują łącznie blisko 2750 kursów dziennie, co stanowi około 70% wszystkich kursów ponadpowiatowych realizowanych przez przewoźników autobusowych na terenie Wielkopolski.

Właścicielem 100% akcji PKS w Poznaniu S.A. jest Miasto Poznań. Spółka na koniec 2017 r. obsługiwała 81 linii komunikacyjnych oraz 363 kursy. Spółka na swojej stronie internetowej podaje, że obsługuje linie na terenie całego województwa wielkopolskiego, a także linie dalekobieżne do Gorzowa, Wrocławia, Jeleniej Góry oraz sezonowo do Ustronia Morskiego i Pobierowa. Spółka dysponuje flotą ponad stu autokarów.

Zakres geograficzny działalności Spółki bardziej odpowiada obowiązkom wynikającym z wyznaczonych zadań Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego niż Urzędu Miasta Poznania.

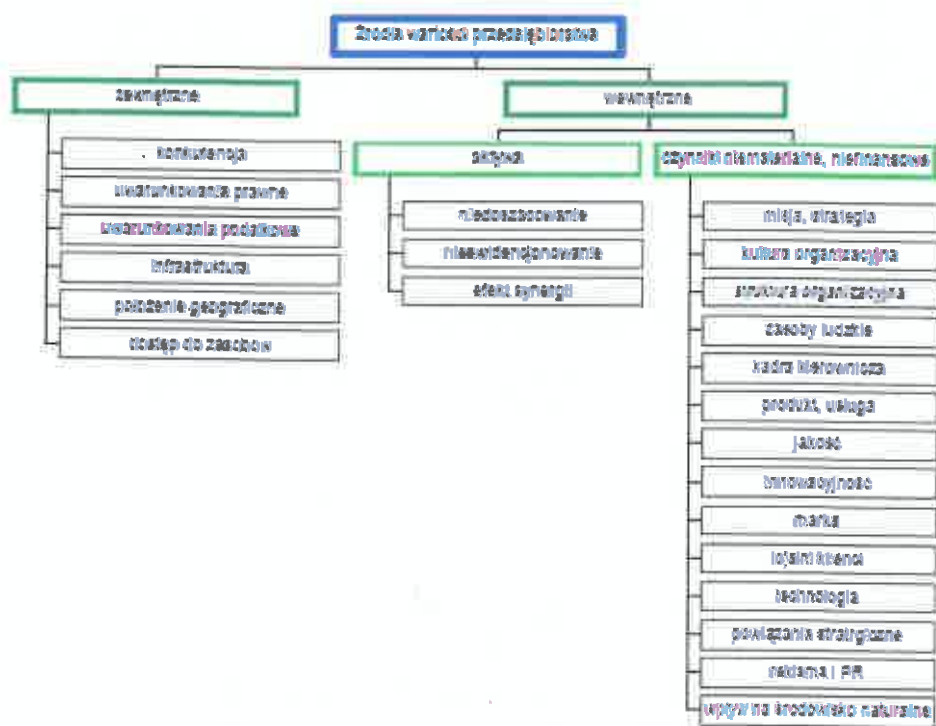
4. Oszacowanie wartości Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A. (bez ZCP 30 Dworzec Główny w Poznaniu)

4.1 Zastosowanie metod wyceny i uzasadnienie ich wyboru

Na wartość przedsiębiorstwa wpływa szereg różnorodnych czynników, w tym branża i produkty będące podstawą generowania przychodów, a także atrakcyjność poszczególnych składników majątkowych, których wartość bilansowa odbiega niekiedy znacznie od ich wartości rynkowej.

Na potrzeby wyceny istotne jest wprowadzenie rozróżnienia między wartością przedsiębiorstwa a wartością jego majątku. Rachunkowość utożsamia majątek przedsiębiorstwa z jego aktywami - substancją materialną i elementami niematerialnymi. Wartością przedsiębiorstwa jest natomiast zdolność jego majątku do generowania dochodu.

Źródła wartości przedsiębiorstwa przedstawia poglądowo poniższy schemat:

W związku z charakterem źródeł wartości przedsiębiorstwa, wyróżnia się najczęściej trzy podejścia do wartości przedsiębiorstwa i jego wyceny:

- podejście majątkowe - wiąże wartość przedsiębiorstwa wyłącznie z jego aktywami; przedsiębiorstwo rozpatruje się jako wyizolowane z otoczenia, nie uwzględnia się efektów synergicznych

- nych połączenia poszczególnych składników majątku oraz niematerialnych elementów przedsiębiorstwa. W ujęciu tym wyniki wyceny nie uwzględniają organizacji przedsiębiorstwa, efektów ekonomicznych jego gospodarowania, stanu i wpływu otoczenia,
- podejście dochodowe - rozpatruje przedsiębiorstwo od strony jego zdolności do generowania dochodów. Źródło wartości przedsiębiorstwa upatruje się w dochodach, które przedsiębiorstwo będzie przynosić w przyszłości,
- podejście porównawcze - obejmuje grupę metod wyceny polegających na określeniu wartości przedsiębiorstwa przez porównanie go z innymi. Podejście bazuje na cenach transakcyjnych uzyskanych na warunkach rynkowych. Podstawowym zagadnieniem jest wybór przedsiębiorstw porównywalnych oraz mierników ekonomiczno-finansowych (mnożników porównawczych).

Z wyszczególnionych wyżej podejść wywodzi się najbardziej rozpowszechniony podział metod wyceny na metody majątkowe (księgowa, odtworzeniowa, likwidacyjna), metody dochodowe (metody oparte na zdyskontowanych przepływach pieniężnych lub zyskach), metody porównawcze (mnożnikowa: P/E, P/BV, P/S, P/OP, itd., transakcji porównywalnych).

W opracowaniu kierowano się także Powszechnymi Krajowymi Zasadami wyceny (PKZW) - Krajowy Standard Wyceny Specjalistyczny KSWS - Ogólne Zasady Wyceny Przedsiębiorstw.

Spśród metod majątkowych najbardziej adekwatna do zastosowania metoda w przypadku PKS POZNAŃ S.A. jest metoda skorygowanych aktywów netto (bez korekty wartości środków trwałych) i tę metodę zastosowano. Odstąpiono od wyceny metodą likwidacyjną, gdyż kapitał własny przewyższa kapitał podstawowy Spółki. Odstąpiono także od wyceny metodą odtworzeniową, gdyż jest to metoda głównie przydatna tym przedsiębiorcom, którzy wahają się pomiędzy nabyciem podmiotu, a stworzeniem go samemu od podstaw. Celem metody odtworzeniowej jest oszacowanie sumy nakładów finansowych potrzebnych do odtworzenia poszczególnych elementów majątku wycenianego podmiotu gospodarczego, do wad tej metody należy zaliczyć trudność w oszacowaniu m.in. reputacji firmy czy czasu potrzebnego na osiągnięcie stabilnej pozycji na rynku.

Ze względu na generowanie przez Spółkę strat na działalności podstawowej i brak wyraźnych perspektyw jej urentownienia **nle zastosowano dochodowych metod wyceny.** Dodatkowo na odstąpienie od tych metod wskazuje zastrzeżenie biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe Spółki za rok 2017, który stwierdza: „Działalność operacyjna Spółki jest nierentowna i od kilku lat wykazuje straty, powodując zagrożenie utraty płynności finansowej. ...Zdaniem biegłego rewidenta, jeżeli Spółka nie odzyska rentowności na działalności podstawowej i utraci płynność finansową istnieje poważne zagrożenie dla dalszej kontynuacji Jej działalności w przyszłości”. Co prawda wynik finansowy netto za rok 2017 wyniósł 47 257 896,10 zł, ale został wygenerowany w wyniku incydentalnego zdarzenia którym była

sprzedaż nieruchomości przy ul. Stanisława Matyl 1 w Poznaniu wraz z prawem wieczystego użytkowania, umowa została zawarta 24.02.2017 r. i oplewała na kwotę 63 500 000 zł netto.

Spośród metod porównawczych powszechnie stosowanymi metodami wyceny są metody mnożnikowe oparte na wskaźnikach spółek notowanych na giełdach papierów wartościowych. W przypadku PKS Poznań S.A. odstąpiliśmy od zastosowania tej metody z uwagi na fakt braku możliwości dobrania spółek porównywalnych. Spośród spółek notowanych na:

- GPW i NEW CONNECT, Polska,
- Copenhagen Stock Exchange, Dania,
- Oslo Bors, Norwegia,
- Euronext Paris, Francja,
- London Stock Exchange, Wielka Brytania,
- OMX Nordic Exchange Stockholm, Szwecja,
- XETRA, Niemcy,
- OMX Nordic Exchange Helsinki, Finlandia,
- Euronext Paris, Francja,
- Athens Stock Exchange, Grecja,
- German Stock Exchange, Niemcy,

wybrano następujące spółki o zbliżonym zakresie działalności do PKS Poznań S.A.:

Enter Air SA - Polska czarterowa linia lotnicza, obsługująca największe rynki czarterowe Europy.

4Mobility SA Celem 4Mobility SA jest zostanie liderem na polskim rynku rozwiązań car-sharing, usługi mobilności miejskiej oraz biznesowej, promującym przy tym innowacyjność oraz ekologię.

GreenMobility A / S jest spółką z siedzibą w Danii, która oferuje usługi w zakresie wspólnego korzystania z samochodów i stałego udostępniania samochodów w ruchu samochodowym, bezpłatne wspólne użytkowanie samochodu, wynajem samochodów, leasing i inne rozwiązania transportowe, w tym usługi franczyzy i doradztwa.

Fjord1 ASA to norweska spółka, która zajmuje się przede wszystkim dostarczaniem wodnego transportu pasażerskiego i samochodowego realizowanego z wykorzystaniem promów.

IR France KLM-SA jest linią lotniczą. Spółka zajmuje się transportem pasażerskim. Jej działalność obejmuje także obsługę ładunków, aeronautykę i inne działania związane z transportem lotniczym, w tym catering.

National Express Group PLC to międzynarodowa spółka transportowa. Segmenty Spółki obejmują: brytyjski autobus, brytyjski autokar, niemiecka kolej, północnoamerykański (obsługuje autobusy szkolne i usługi tranzytowe), Hiszpania i Maroko (obsługuje autobusy i autokary) oraz funkcje centralne.

SAS AB to szwedzka spółka lotnicza. Jej działalność jest podzielona na trzy segmenty operacyjne: Skandynawskie Linie Lotnicze, świadczące usługi transportu lotniczego do miejsc docelowych z

przeptywami pasażerskimi w Skandynawii oraz na całym świecie; Blue1, świadczący usługi transportu lotniczego z głównym rynkiem w Finlandii i dodatkowym ruchem do reszty Europy, oraz Wideroe, świadczący usługi transportu lotniczego z głównym rynkiem w Norwegii, i obsługujący ruch regionalny z udziałem części ruchu zamówień, głównie w północnej Norwegii.

Sixt SE to niemiecka spółka holdingowa zajmująca się świadczeniem usług mobilności dla klientów biznesowych i korporacyjnych, a także podróżujących prywatnie.

EasyJet plc jest brytyjskim przewoźnikiem tanich linii lotniczych.

Dart Group PLC to spółka zajmująca się podróżami turystycznymi i dystrybucją oraz spółka logistyczna.

Go-Ahead Group plc to brytyjska spółka zajmująca się pasażerskimi przewozami publicznymi autobusami i kolejami. Grupa działa w trzech segmentach: autobus regionalny, autobus londyński i kolejowy.

FirstGroup plc jest operatorem transportu w Wielkiej Brytanii i Ameryce Północnej. Spółka działa w pięciu segmentach: First Student, First Transit, Greyhound, First Bus i First Rail. First Student jest dostawcą transportu studenckiego w Ameryce Północnej i obsługuje flotę ponad 47 000 autobusów szkolnych, z ponad sześcioma milionami podróży studenckich w ciągu dnia szkolnego.

Air Partner plc jest brytyjską spółką świadczącą usługi lotnicze. Dostarcza ona globalne rozwiązania dla przemysłu, handlu, rządów i osób prywatnych.

Finnair Oyj jest spółką z Finlandii działającą w sektorze lotniczym. Działalność Spółki podzielona jest na trzy segmenty. Segment Biznesowy linii lotniczych jest odpowiedzialny za zaplanowany ruch pasażerski i czarterowy, a także sprzedaż ładunków, obsługę klienta i koncepcje usług, operacje lotnicze oraz działalność związaną z zakupem i finansowaniem statków powietrznych.

Ada SA jest francuską spółką wynajmu pojazdów. Oferta obejmuje pojazdy komercyjne i niekomercyjne, w tym kabriolety, minibusy, samochody miejskie i pojazdy dwukołowe, zarówno dla osób prywatnych, jak i przedsiębiorstw.

Stagecoach Group plc jest brytyjską spółką transportową. Zajmuje się ona sprzedażą i obsługą transportu pasażerskiego. Spółka działa w pięciu segmentach: brytyjski autobus (operacje regionalne), megabus europejski, brytyjski autobus (Londyn), północnoamerykański i brytyjski. UK Bus (operacje regionalne) łączy społeczności w ponad 100 miastach w Wielkiej Brytanii w sieciach autobusowych rozciągających się od Highlands w Szkocji do południowo-zachodniej Anglii.

Autohellas SA, franczyzobiorca Hertz International, to grecka spółka wynajmująca samochody zajmująca się wynajmem i leasingiem pojazdów.

Attica Holdings S.A. to grecka spółka holdingowa, która prowadzi działalność w zakresie spedycji pasażerskiej, biura podróży i usług cargo. Oferuje transport morski, transport, usługi rekreacyjne i

połączenia między Grecją i Włochami na Morzu Adriatyckim oraz między Grecją kontynentalną a wyspami Cyklad i Dodekanez Morza Egejskiego oraz wyspą Kreta.

Uestra Hannoversche Verkehrsbetriebe AG to niemiecka spółka oferująca transport publiczny w niemieckim mieście Hanower. Spółka dzieli działalność biznesową na cztery segmenty: uestra, jej główny dział; pozostałe usługi transportowe; usługi konsultingowe i inżynierskie oraz inne usługi.

Rotala Plc prowadzi komercyjne i dotowane linie autobusowe dla spółek, władz lokalnych, osób prywatnych i publicznych. Spółka zajmuje się świadczeniem usług autobusowych. Spółka oferuje usługi zakontraktowane, komercyjne i czarterowe. Zakontraktowane operacje obsługują dwa rodzaje klientów, w tym pojedyncze organizacje i władze lokalne. Spółka obsługuje około 600 pojazdów.

Jednakże żadna z wskazanych spółek porównywalnych nie osiągała wyników finansowych zbliżonych do PKS POZNAŃ S.A., z wyjątkiem 4Mobility SA, jednakże obszar prowadzonej działalności tej Spółki (car-sharing) jest zbyt odległy od działalności PKS POZNAŃ S.A.

W poniższej tabeli zaprezentowano dane finansowe Spółek.

Dane finansowe spółek porównywalnych [mln zł]

Tabela 1

	Enter Air SA	Ability SA	GreenMobility AVS	Flyciti ABA	Alp France KLM SA	Malponti Express Group PLC	SAS AB	31st SE	EasyJet PLC	Deut Group PLC	Go-ahead Group PLC
Na giełdzie od	35 miesięcy	30 miesięcy	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]
Liczba akcji	17 543 750	1 768 160	1 670 000	100 000 000	428 630 000	511 740 000	384 680 000	46 940 000	387 210 000	148 710 000	43 130 000
Free float	19,76%	15,63%	98,80%	38,61%	64,28%	85,71%	59,01%	60,14%	65,50%	61,08%	91,17%
Kapitałizacja [mln zł]	312,28	17,42	100,75	2 087,84	18 188,54	10 082,50	3 837,56	15 794,12	24 563,73	7 215,90	3 442,28
Wartość księgowa [mln zł]	267,59	1,95	9,30	904,44	13 865,94	5 822,15	2 833,62	4 998,85	13 122,07	2 614,03	1 422,92
Zysk operacyjny 12m [mln zł]	83,08	-4,13	-14,97	332,03	-1 120,95	1 031,48	986,90	1 530,02	2 797,40	646,98	795,73
Przychody 12m [mln zł]	1080	4,26	13,13	858,37	110 876,76	11 654,18	18 259,91	11 743,62	26 703,79	11 822,22	17 110,58
Zysk netto 12m [mln zł]	54,75	-4,34	-14,90	264,85	-1 484,73	678,10	601,50	1 720,31	2 189,48	547,12	439,87
Aktualizacja P/BV	1,17	8,92	10,70	2,32	1,29	1,73	1,22	3,59	1,87	2,77	2,42
Kosztacja P/OP	3,76	-4,21	-6,78	6,20	-16,48	9,86	3,51	11,83	8,39	9,56	4,22
Kosztacja P/B	0,29	4,09	7,67	2,44	0,16	0,86	0,19	1,53	0,92	0,61	0,20
Kosztacja P/E	5,7	-4,01	-6,97	7,92	-12,44	13,40	5,90	10,40	11,30	13,30	15,70
Zmiana 12m	-34,68%	-56,06%	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]
Śr. płynność detona	0,01%	0,01%	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]
Zatrza własną kaur	34,40%	67,60%	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]
Beta Kursa	0,15	0,48	[b.d.]	[b.d.]	0,64	0,69	1,67	1,01	0,59	0,43	0,49
Tempo wzrostu przychodów	0,87%	13,98%	128,30%	8,86%	4,28%	3,18%	7,67%	11,60%	19,50%	49,00%	-7,56%
Zwrot z kapitału własnego (ROE)	21,01%	-114,11%	-87,50%	31,50%	-11,90%	11,50%	17,10%	38,00%	17,70%	23,10%	36,30%
Zwrot z aktywów, skorygowany (ROA)	7,29%	-38,84%	-33,50%	10,60%	-1,25%	3,98%	4,37%	7,70%	7,08%	4,10%	5,40%
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	70,21%	65,24%	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]
Dług netto / EBITDA	3,1	0	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]
Wskaźnik Altmana (2 ^{ta} skona)	3,82	-4,08	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]
Średnioważony koszt kapitału (WACC)	6,37%	6,86%	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]
Zysk ekonomiczny (MEVA)	4,60%	-115,42%	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]

Wycena wartości PKS w Poznaniu S.A.

	FirstGroup PLC	Alp Partner PLC	Kinnaird Oy	Ada SA	Staggscoch Group PLC	Autostellas SA	Altica Holdings SA	Uesma Hamovierichte Vernehrizabrite bo AG	Polska PLC	2CP PKS w Poznaniu S.A.
Ka giełdowe od	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	
Liczba akcji	1 210 000 000	52 220 000	128 140 000	2 920 000	573 390 000	12 210 000	215 810 000	26 400 000	48 030 000	
Przebieg	97,52%	93,47%	40,78%	5,44%	72,75%	39,97%	19,96%	99,01%	46,26%	
Kapitałizacja (mln zł)	5 189,52	259,62	4 004,13	133,07	4 420,93	1 196,14	1 121,66	640,70	123,41	
Wartość kapitału (mln zł)	8 456,45	57,83	4 956,89	120,27	992,43	1 063,11	1 741,78	95,79	160,13	16,62
Zysk operacyjny 12m (mln zł)	-1 024,56	18,88	752,12	20,06	652,89	284,78	126,71	-103,52	18,19	-5,09
Przychody 12m (mln zł)	34 250,83	251,07	12 014,23	204,46	15 949,12	1 968,58	1 250,82	934,68	286,16	14,01
Zysk netto 12m (mln zł)	-1 507,43	14,13	545,52	14,17	348,44	162,37	137,45	-100,08	10,28	-4,84
Aktuwalne p/EV	0,61	4,47	0,81	1,11	4,45	1,11	0,57	6,68	0,77	
Kroczące P/OP	-5,02	12,86	5,29	6,63	6,55	4,16	8,99	-6,19	6,79	
Kroczące P/S	0,15	1,03	0,33	0,65	0,28	0,80	0,80	0,69	0,43	
Kroczące P/E	-3,41	9,82	8,56	11,70	8,05	7,33	12,70	-6,40	8,25	
Zmiana 12m	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	
Str. płynności dzienna	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	
Zakres wahań kursu	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	
Beta kursu	0,42	0,46	0,7	0,58	0,64	0,47	-0,07	0,14	0,17	
Tempo wzrostu przychodów	19,20%	8,88%	3,98%	1,71%	0,23%	128,70%	17,50%	-0,61%	6,19%	
Zwrot z kapitału własnego (ROE)	-17,00%	24,00%	10,70%	11,50%	50,50%	16,60%	8,20%	-138,00%	6,90%	
Zwrot z aktywów obrotowych (ROA)	-5,44%	3,87%	4,30%	5,20%	3,40%	5,20%	4,06%	[b.d.]	3,10%	
Wskaznik ogólnego zadłużenia	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	
Dług netto / EBITDA	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	
Wskaznik Altmana (Z'-score)	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	
Średnioważony koszt kapitału (WACC)	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	
Zysk ekonomiczny (EVA)	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	[b.d.]	
Stopa dywidendy	[b.d.]	5,52%	4,12%	14,20%	4,94%	4,91%	[b.d.]	[b.d.]	4,81%	

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych Spółki

W związku z brakiem możliwości doboru spółek porównywalnych odstąpiono w przypadku wyceny wartości PKS POZNAŃ S.A. od zastosowania metod mnożnikowych. Kolejną podgrupą metod porównawczych są metody porównań rynkowych na podstawie dokonanych transakcji na rynku, przy czym przedsiębiorstwa/transakcje porównywalne powinny należeć do tego samego sektora lub jego części. W latach 1999-2016 Ministerstwo Skarbu Państwa dokonało 127 transakcji zbycia akcji/udziałów przedsiębiorstw komunikacji samochodowych, co daje podstawy do zastosowania metody transakcji porównywalnych.

W wycenie Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A. wykorzystano następujące metody wyceny:

- metodą skorygowanych aktywów netto (bez przeszacowania środków trwałych),
- metodę transakcji porównywalnych dokonanych na rynku na podstawie transakcji zbycia akcji/udziałów przedsiębiorstw komunikacji samochodowej.

Odrzucono następujące metody wyceny:

- metody dochodowe,
- metody transakcji porównywalnych w oparciu o notowania Spółek publicznych na rynku europejskim ze względu na brak podmiotów porównywalnych.

Wybierając metody wyceny, kierowano się możliwością uzyskania najpełniejszego obrazu wartości uwzględniającego zarówno wartość przedsiębiorstwa jak i jego zdolność do przynoszenia dochodu.

4.2 Wycena metodą skorygowanych aktywów netto

Wycena metodą skorygowanych aktywów netto dokonywana jest przede wszystkim na podstawie danych z bilansu oraz informacji dodatkowej. W metodzie tej wartość majątku Przedsiębiorstwa stanowi różnicę między wartością skorygowaną aktywów i pasywów obcych. Korekcie podlega wartość poszczególnych pozycji bilansowych, w przypadku Spółki nie dokonywano korekty środków trwałych tzn. nie dokonywano wyceny poszczególnych środków trwałych do wartości rynkowej, dokonano natomiast korekty posiadanych przez Spółkę udziałów w Centrum Podróży „AURA” sp. z o.o., oraz dokonano korekty w zakresie należności i zapasów.

$$W_p = \sum A - \sum Z$$

gdzie:

- W_p – wartość przedsiębiorstwa;
- $\sum A$ – aktywa ogółem;
- $\sum Z$ – zobowiązania ciążące na przedsiębiorstwie;

W poniższej wycenie założono, iż dane przedstawione w bilansie na dzień 30.09.2018 r. przez kierownictwo Przedsiębiorstwa są zgodne ze stanem rzeczywistym i ewentualna przeprowadzona inwentaryzacja potwierdziłaby ten stan. Dokonano analizy zapasów i należności. W świetle opinii biegłego rewidenta badającego sprawozdania finansowe Spółki oraz zapisów księgowych nie stwierdzono konieczności korekty zapasów, pomimo iż niektóre pozycje zalegają powyżej 5 lat, to po pierwsze ich łączna kwota jest nieistotna, a po drugie mogą to być części do autobusów które nie są już produkowane, a nadal zdadne do użytkowania. W zakresie zobowiązań, stwierdzono iż zobowiązania są regulowane na bieżąco i nie ma konieczności naliczania od nich odsetek. W odniesieniu do należności to dokonano na potrzeby wyceny odpisu ich wartości w wysokości 45 874,13 zł, tj. należności zalegające powyżej 180 dni w ciężar kosztów okresu bieżącego.

Ustalając wartość aktywów netto należy uwzględnić ewentualne występowanie kapitałów obcych w pozycji rezerwy oraz rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów oraz w myśl MSSF 3 zobowiązania warunkowe. W przypadku PKS POZNAŃ S.A. Spółka oświadczyła iż posiada zobowiązania pozabilansowe wg stanu na dzień 30.09.2018 r. w łącznej wysokości 1 213 398,90 zł wynikające z udzielonych poręczeń z tytułu umów leasingowych w Millenium Leasing sp. z o.o. (umowy nr K186611, K186612, K186613), jednakże jak wynika z przedłożonego przez Spółkę wykazu umów leasingowych i złożonego oświadczenia umowy te są ułte

w księgach rachunkowych jako leasing finansowy, dlatego nie wymagała dodatkowej korekty.

W zakresie inwestycji długoterminowych dokonano przeszacowania wartości posiadanych przez Spółkę udziałów w Centrum Podróży „AURA” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (AURA). Spółka przedłożyła sprawozdanie finansowe Centrum Podróży „AURA” za rok 2017 r. z którego wynika, że kapitał własny AURA wyniósł na dzień 31.12.2017 r. 1 134 964,84 zł i kapitał podstawowy dzieli się na 131 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy (dane z KRS), po przeliczeniu wartość księgowa jednego udziału wynosi 8 663,85 zł czyli wartość księgowa 14 udziałów posiadanych przez PKS POZNAŃ S.A. wynosi 121 293,95 zł. Po stronie pasywów różnice odniesiono na kapitał zapasowy.

Spółka przedłożyła bilans oraz rachunek zysków i strat dla całego Przedsiębiorstwa jak i w podziale na poszczególne wyodrębnione ZCP. Nadmienić należy, iż nie jesteśmy w stanie zweryfikować poprawności podziału kosztów ogólnych i pośrednich, a także przyporządkowania kosztów bezpośrednich oraz przychodów i pozostałych pozycji gdyż Spółka nie opisała w polityce rachunkowości zasad ewidencji operacji gospodarczych w podziale na poszczególne ZCP. Naszym zdaniem jeżeli Spółka dokonuje wyodrębnienia poszczególnych zorganizowanych części przedsiębiorstwa, to powinna opisać zasady ewidencjonowania operacji gospodarczych w podziale na ZCP w Polityce Rachunkowości, która powinna zostać uaktualniona.

Rachunek zysków i strat PKS w Poznaniu S.A. w podziale na ZCP [zł]

Tabela 2

Wyszczególnienie		1.01.-30.09.2018				1.01.-30.09.2018			
		ZCP 10 (przychody)	ZCP 30 (zysk/strata)	ZCP 40 (dowódca Majowy w Rachunku)	ZCP 40 (zysk/strata)	Razem ZCP	Erans spółki	PKS POZNAN S.A. (Kosz ZCP 30 Oczek Główny w Rachunku)	
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:		10 484 819,15	7 672,55	1 458 408,98	1 625,00	11 962 525,68	11 962 525,68	10 504 116,70	
I.	Przychody netto ze sprzedaży produktów	10 483 803,84	746,67	1 424 551,24	1 625,00	11 920 826,55	11 920 826,55	10 488 275,31	
IV.	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	815,51	6 925,88	33 857,74	0,00	41 698,13	41 698,13	7 841,39	
B.	Koszty działalności operacyjnej	12 265 879,21	1 181 183,02	1 718 946,79	932 845,43	16 098 834,45	16 098 834,45	14 279 187,56	
I.	Amortyzacja	1 228 842,32	38 592,08	364 433,07	36 946,70	1 668 814,17	1 668 814,17	1 344 061,10	
II.	Zużycie materiałów i energii	3 888 790,95	47 337,07	88 385,42	71 827,86	4 192 141,32	4 192 141,32	4 105 753,30	
III.	Usługi obce	1 182 791,83	-43 647,07	528 311,38	276 812,86	1 942 288,10	1 942 288,10	1 415 957,72	
IV.	Podatki i opłaty	343 374,56	286,80	10 256,22	80 858,90	414 764,58	414 764,58	404 559,35	
V.	Wynagrodzenia	4 073 628,57	938 487,17	574 571,61	375 282,71	5 959 851,06	5 959 851,06	5 308 279,45	
VI.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	938 898,09	203 020,00	123 858,95	78 165,67	1 345 030,71	1 345 030,71	1 221 171,76	
VII.	Pozostałe koszty rodzajowe	500 583,78	9 076,87	144,84	26 771,51	638 587,01	638 587,01	538 412,17	
VIII.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0,00	0,00	32 985,30	6 401,20	39 386,50	39 386,50	0 401,30	
C.	Zysk (strata) ze sprzedaży	-1 781 060,06	-1 183 480,47	-260 837,61	-831 220,43	-4 138 306,77	-4 138 306,77	-3 875 770,90	
D.	Pozostałe przychody operacyjne	156 296,02	-4 107,76	756,12	18 696,26	171 642,64	171 642,64	170 889,52	
I.	Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	29 195,00	-4 150,00	0,00	0,00	25 045,00	25 045,00	25 045,00	
II.	Dotacje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0 00	
III.	Actualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0 00	
IV.	Inne przychody operacyjne	127 103,02	42,24	756,12	18 696,26	146 897,64	146 897,64	145 841,52	
E.	Pozostałe koszty operacyjne	58 980,64	0,00	1 343,88	52 061,74	112 386,26	112 386,26	168 916,51	
I.	Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0 00	
II.	Actualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0 00	
III.	Inne koszty operacyjne	58 980,64	0,00	1 343,88	52 061,74	112 386,26	112 386,26	168 916,51	
F.	Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-1 663 742,68	-1 187 598,23	-261 126,57	-864 885,91	-4 077 062,39	-4 077 062,39	-3 861 800,56	
G.	Przychody finansowe	1 298,41	-4,85	0,04	221 674,98	222 878,58	222 878,58	222 878,54	
I.	Dywidendy i udziały w zyskach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0 00	
II.	Odekt	0,00	0,00	0,04	146 559,04	146 559,04	146 559,04	146 559,00	
V.	Inne	1 298,41	-4,85	0,00	215,98	1 419,54	1 419,54	1 415,54	
H.	Koszty finansowe	37 128,89	0,00	0,00	2 796,71	39 925,60	39 925,60	39 925,60	
I.	Odekt	37 128,89	0,00	0,00	2 796,71	39 925,60	39 925,60	39 925,60	
L.	Zysk (strata) brutto	-1 669 864,16	-1 187 603,08	-261 126,53	-745 707,61	-3 894 100,41	-3 894 100,41	-3 876 849,01	
L.	Zysk (strata) netto	-1 669 864,16	-1 187 603,08	-261 126,53	-745 707,61	-3 894 100,41	-3 894 100,41	-3 876 849,01	

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych Spółki

Aktywa i pasywa PKS w Poznaniu S.A. w podziale na ZCP [zł]

Tabela 3

Wykazanie	Stan na 30.06.2016			Stan na 30.06.2015			Stan na 30.06.2014		
	ZCP 10 (Zużycie)	ZCP 20 (Pasywa)	ZCP 30 (Wzrosty)	ZCP 10 (Zużycie)	ZCP 20 (Pasywa)	ZCP 30 (Wzrosty)	ZCP 10 (Zużycie)	ZCP 20 (Pasywa)	ZCP 30 (Wzrosty)
AKTYWA									
A. Aktywa trwałe	11 318 116,93	314 105,03	12 339 494,90	446 904,43	24 418 821,29	24 418 821,29	12 181 420,38	0,00	0,00
I. Wartości niematerialne i prawne	0,00	12 142,11	5 485 562,31	14 024,92	5 511 729,28	5 511 729,28	5 511 729,28	0,00	0,00
II. Rzeczowe aktywa trwałe	11 318 116,93	301 962,92	6 853 932,59	22 303,51	18 488 318,03	18 488 318,03	11 542 335,30	0,00	0,00
1. Środki trwałe	10 918 851,94	301 962,92	6 853 932,59	4 303,51	18 079 150,94	18 079 150,94	11 225 310,27	0,00	0,00
a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	1 197 811,03	0,00	255 765,94	0,00	1 453 576,97	1 453 576,97	1 197 811,03	0,00	0,00
b) budynki, lokale, prawa do lokali i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	2 344 045,90	204 971,16	6 344 080,85	0,00	8 883 087,91	8 883 087,91	2 049 017,06	0,00	0,00
c) urządzenia techniczne i maszyny	16 800,02	5 987,58	214 933,43	3 688,57	241 400,58	241 400,58	25 497,15	0,00	0,00
d) środki transportu	7 345 425,52	76 741,96	0,00	0,00	7 422 167,46	7 422 167,46	7 422 167,46	0,00	0,00
e) inne środki trwałe	14 888,37	14 252,24	39 152,45	633,94	68 808,00	68 808,00	28 735,35	0,00	0,00
2. Środki trwałe w budowie	399 165,09	0,00	0,00	18 000,00	417 165,09	417 165,09	617 165,00	0,00	0,00
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III. Należności długoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV. Inwestycje długoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B. Aktywa obrotowe	1 397 395,16	31 029,03	256 278,57	19 400 176,29	401 576,00	401 576,00	131 253,55	0,00	0,00
I. Zapasy	93 442,22	0,00	6 000,42	116 298,23	21 074 874,05	21 074 874,05	401 576,00	0,00	0,00
II. Należności krótkoterminowe	845 810,74	27 225,43	215 395,90	12 543 154,96	13 631 587,03	13 631 587,03	9 474 391,39	-11 600 822,56	0,00
III. Inwestycje krótkoterminowe	166 872,50	0,00	29 253,51	6 599 958,92	6 795 094,93	6 795 094,93	2 031 054,37	-11 600 822,56	0,00
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	282 282,70	3 803,60	5 628,74	140 778,18	432 473,22	432 473,22	6 795 094,93	0,00	0,00
C. Należne wpłaty na kapitał (fundusz podziałowy)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
D. Udziały (akcje) własne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AKTYWA razem	12 705 505,09	348 134,06	13 595 773,47	19 847 082,72	45 493 404,34	45 493 404,34	31 782 843,73	-11 600 822,56	0,00

Wykaz sprawozdań		Stacja 30.09.2018					Stacja 30.09.2018		Stacja 30.09.2018		Stacja 30.09.2018	
Wykaz sprawozdań		ZOP 16 (przebieg)	ZOP 20 (przebieg)	ZOP 20 (Dowódca Główny w Poznaniu)	ZOP 40 (przebieg)	Razem ZOP	Wartość	Wartość	Wartość	Wartość	Wartość	Wartość
PASYWA												
A. Kapitał (fundusze) własny		3 475 746,46	-4 989 360,71	12 162 810,16	17 711 481,43	28 370 687,34	28 370 687,34	28 370 687,34	0,00	0,00	16 683 625,70	16 683 625,70
I. Kapitał (fundusze) podstawowy		1 979 000,00	31 000,00	0,00	7 990 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
II. Kapitał (fundusze) zapasowy		2 484 964,82	4 682,94	12 413 835,69	10 467 189,07	25 360 772,32	21 633 331,76	21 633 331,76	-3 817 440,57	-3 817 440,57	13 468 390,00	13 468 390,00
III. Kapitał (fundusze) z aktualizacji wyceny		731 468,00	0,00	0,00	0,00	731 468,00	731 468,00	731 468,00	0,00	0,00	731 468,00	731 468,00
IV. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V. Zysk (strata) z lat ubiegłych		0,00	-3 817 440,57	0,00	0,00	-3 817 440,57	-3 817 440,57	-3 817 440,57	0,00	0,00	-3 817 440,57	-3 817 440,57
VI. Zysk (strata) netto		-1 689 864,16	-1 187 603,08	-261 126,63	-745 707,64	-3 894 100,41	-3 894 100,41	-3 894 100,41	0,00	0,00	-3 894 100,41	-3 894 100,41
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		9 228 788,63	5 314 484,77	442 863,31	2 135 601,29	17 122 868,00	5 622 285,34	5 622 285,34	-11 600 622,66	-11 600 622,66	5 079 372,03	5 079 372,03
I. Rezerwy na zobowiązania		946 005,77	167 601,46	117 167,13	447 917,06	1 678 691,42	1 678 691,42	1 678 691,42	0,00	0,00	1 678 691,42	1 678 691,42
II. Zobowiązania długoterminowe		1 009 710,96	0,00	0,00	130 846,96	1 140 557,94	1 140 557,94	1 140 557,94	0,00	0,00	1 140 557,94	1 140 557,94
III. Zobowiązania krótkoterminowe		7 174 923,16	5 146 883,31	325 796,18	1 544 126,26	14 191 827,89	2 691 305,23	2 691 305,23	-11 600 622,66	-11 600 622,66	2 268 509,06	2 268 509,06
1. Wobec jednostek powiązanych		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Wobec pozostałych jednostek		7 174 923,16	5 146 883,31	325 796,18	1 544 126,26	13 814 046,68	2 313 524,02	2 313 524,02	-11 600 622,66	-11 600 622,66	1 047 727,84	1 047 727,84
a) kredyty i pożyczki		0,00	0,00	0,00	898,39	898,39	898,39	898,39	0,00	0,00	898,39	898,39
b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
c) inne zobowiązania finansowe		131 385,81	0,00	0,00	26 044,68	157 430,49	157 430,49	157 430,49	0,00	0,00	157 430,49	157 430,49
d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:		6 238 802,08	5 082 243,70	283 751,88	794 153,15	12 409 050,81	808 528,15	808 528,15	-11 600 622,66	-11 600 622,66	524 776,27	524 776,27
- do 12 miesięcy		6 238 802,08	5 082 243,70	283 751,88	794 153,15	12 409 050,81	808 528,15	808 528,15	-11 600 622,66	-11 600 622,66	524 776,27	524 776,27
- powyżej 12 miesięcy		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
e) zaliczki otrzymane na dostawy		0,00	0,00	0,00	4 527,50	4 527,50	4 527,50	4 527,50	0,00	0,00	4 527,50	4 527,50
f) zobowiązania wekslowe		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
g) z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych		382 188,44	48 884,60	25 053,04	244 649,28	681 575,37	681 575,37	681 575,37	0,00	0,00	681 575,37	681 575,37
h) z tytułu wyłączeń		224 452,40	1 754,37	532,22	14 717,08	241 456,07	241 456,07	241 456,07	0,00	0,00	241 456,07	241 456,07
i) inne		217 994,32	3 300,64	16 459,04	185 881,15	423 636,16	423 636,16	423 636,16	0,00	0,00	423 636,16	423 636,16
4. Fundusze specjalne		0,00	0,00	0,00	277 781,21	277 781,21	277 781,21	277 781,21	0,00	0,00	277 781,21	277 781,21
IV. Rozliczenia międzyokresowe		98 118,76	0,00	0,00	12 712,00	111 830,76	111 830,76	111 830,76	0,00	0,00	111 830,76	111 830,76
Przebieg sprawozdań		12 705 506,09	345 134,06	12 555 773,47	18 947 082,72	45 493 495,34	33 882 972,68	33 882 972,68	-11 600 622,66	-11 600 622,66	21 782 848,70	21 782 848,70

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych Spółki

W zakresie należności i zobowiązań nie uwzględniano pozycji wynikających z rozliczeń wzajemnych poszczególnych ZCP (10,20,30,40) z wyjątkiem należności ZCP 40 od ZCP 30 w wysokości 399 229,70 zł (rozrachunki wewnętrzne – środki pieniężne w kasie i na rachunkach należne od ZCP 30), drugostronnie ujęto po stronie kapitału zapasowego.

Uwzględniając powyższe założenia wartość PKS w Poznaniu S.A. (bez ZCP 30 Dworzec Główny w Poznaniu) według wartości skorygowanych aktywów netto

wynosi 16 683 526,70 zł.

czyli jeżeli kapitał zakładowy Spółki dzieli się na 1 000 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 10,00 zł każda, to wartość rynkowa jednej akcji wyceniona przy użyciu metody skorygowanych aktywów netto wynosi 16,68 zł.

4.3 Wycena metodą transakcji porównywalnych

4.3.1 Transakcje zbycia przedsiębiorstw komunikacji samochodowej w tym nieodpłatnego przekazania akcji/udziałów

W latach 1999-2016 Ministerstwo Skarbu Państwa dokonało wielu transakcji zbycia przedsiębiorstw komunikacji samochodowej, poszczególne transakcje zaprezentowano w poniższej tabeli.

**Transakcje zbycia przedsiębiorstw komunikacji samochodowej przez ministerstwo Skarbu
Państwa w latach 1996-2016**

Lp.	Data umowy	Termin realizacji umowy	Nazwa podmiotu	Siedziba	Forma pomocy	Wzrostek finansowy	Dotacja budżetowa	Procent wkładu własnego (%)	Wydatki inwestycyjne	Tytuł projektu	
1	1999-10-13	1999-10-18	"Związek Miast i Gmin Budowlanych Komunikacji" "Budo-Bud"	Białystok-Białystok	Aktywna	6021	Eurofin International S.A.	POLSKA	28,00%	2 801 876,00 zł	zgoda Rady Ministrów
2	2005-12-05	2005-12-05	Przedsiębiorstwo Komunikacji "KONNEX"	Łódź	podkarpackie	6021	Veolia Transport Polska Sp. z o.o.	POLSKA	40,89%	1 187 822,00 zł	realizacja zapleczów umowy
3	2005-12-10	2007-01-25	PWS Comvet Bank Sp. z o.o.	Sieradz	podkarpackie	6021	Veolia Transport Polska Sp. z o.o.	POLSKA	0,04%	4 776 zł	zgoda Rady Ministrów
4	2005-12-10	2005-12-10	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej "CONNEX"	Wielka Dąbica	podkarpackie	6021	Comvet Polska Sp. z o.o.	POLSKA	42,03%	3 632 788,80 zł	realizacja zapleczów umowy
5	2005-12-10	2005-12-10	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej "CONNEX"	Sieradz	podkarpackie	6021	Comvet Polska Sp. z o.o.	POLSKA	42,16%	6 139 168,00 zł	realizacja zapleczów umowy
6	2004-03-28	2004-03-28	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej "CONNEX"	Przemysław	podkarpackie	6021	Comvet Polska Sp. z o.o.	POLSKA	6,80%	384 487,00 zł	realizacja zapleczów umowy
7	2004-07-21	2004-07-21	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Zielona Góra Sp. z o.o.	Zielona Góra	kujawskie	6021	Edmund Scigajski - Przetwórczość	POLSKA	4,26%	4 000 000,00 zł	realizacja zapleczów umowy
8	2005-05-01	2005-05-16	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej "CONNEX"	Przemysław	podkarpackie	6021	Podmiot grupowy	POLSKA	0,86%	378 861,00 zł	realizacja zapleczów umowy
9	2005-05-08	2005-05-16	"POLBUS-PKS" Sp. z o.o.	Wrocław	dolnośląskie	6021	Coface grupowa	POLSKA	8,16%	1 237 891,84 zł	realizacja zapleczów umowy
10	2005-05-16	2005-05-25	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Zielona Góra Sp. z o.o.	Zielona Góra	kujawskie	6021	Podmiot grupowy	POLSKA	4,82%	453 800,00 zł	realizacja zapleczów umowy
11	2005-12-22	2005-12-22	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Comvet Brzesko Sp. z o.o.	Brzesko	podkarpackie	6021	Comvet Polska Sp. z o.o.	POLSKA	41,75%	2 560 032,56 zł	realizacja zapleczów umowy
12	2006-04-13	2006-04-13	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Comvet Meleso Sp. z o.o.	Meleso	podkarpackie	6021	Veolia Transport Polska Sp. z o.o.	POLSKA	41,76%	3 088 400,00 zł	realizacja zapleczów umowy
13	2006-04-21	2006-04-21	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Comvet Sędziszów Miejski Sp. z o.o.	Sędziszów Miejski	podkarpackie	6021	Veolia Transport Polska Sp. z o.o.	POLSKA	41,70%	2 659 688,00 zł	realizacja zapleczów umowy
14	2006-05-19	2006-05-19	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej J. Skowron	Olsztyn	mazowieckie	6021	Edmund Scigajski - Przetwórczość	POLSKA	85,00%	1 011 800,00 zł	zapewnienie do realizacji
15	2006-10-19	2006-10-19	"POLBUS-PKS" Sp. z o.o.	Wrocław	dolnośląskie	6021	Podmiot grupowy	POLSKA	4,72%	888 481,00 zł	realizacja zapleczów umowy
16	2006-10-19	2006-10-19	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej "CONNEX"	Przemysław	podkarpackie	6021	Podmiot grupowy	POLSKA	0,89%	386 388,00 zł	realizacja zapleczów umowy
17	2006-12-22	2006-12-22	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Zielona Góra Sp. z o.o.	Zielona Góra	kujawskie	6021	podmiot grupowy	POLSKA	4,82%	472 041 zł	realizacja zapleczów umowy
18	2007-02-20	2007-02-20	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej "CONNEX"	Wielka Dąbica	podkarpackie	6021	Veolia Transport Polska Sp. z o.o.	POLSKA	0,88%	84 124 zł	zgoda Rady Ministrów
19	2007-04-24	2007-04-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Comvet Sędziszów Miejski Sp. z o.o.	Sędziszów Miejski	podkarpackie	6021	Veolia Transport Polska Sp. z o.o.	POLSKA	0,08%	3 800 zł	zgoda Rady Ministrów
20	2007-07-25	2007-07-25	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej CONNEXTORUN Sp. z o.o.	Toruń	kujawsko-pomorskie	6021	Veolia Transport Polska Sp. z o.o.	POLSKA	41,88%	6 882 018 zł	realizacja zapleczów umowy
21	2007-10-25	2007-10-25	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o.	Przemysław	podkarpackie	6021	Podmiot grupowy	POLSKA	8,49%	384 447 zł	pismo przewidujące realizację etapów (art. 50 ust. 2)
22	2008-01-11	2008-01-11	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Comvet Brzesko Sp. z o.o.	Brzesko	podkarpackie	6021	Veolia Transport Polska Sp. z o.o.	POLSKA	0,12%	7 573 zł	zgoda Rady Ministrów
23	2008-02-14	2008-02-14	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Comvet Prużnica Sp. z o.o.	Prużnica	opolskie	6021	Veolia Transport Polska Sp. z o.o.	POLSKA	41,88%	2 148 236 zł	zgoda Rady Ministrów
24	2008-02-21	2008-02-21	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Zielona Góra Sp. z o.o.	Zielona Góra	kujawskie	6021	podmiot grupowy	POLSKA	4,82%	487 305 zł	realizacja zapleczów umowy
25	2008-02-28	2008-02-28	"POLBUS-PKS" Sp. z o.o.	Wrocław	dolnośląskie	6021	Podmiot grupowy	POLSKA	8,7%	1 237 891,84 zł	realizacja zapleczów umowy
26	2008-05-16	2008-05-16	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Katowicach S.A.	Katowice	mazowieckie	6021	Marszałek Województwa Mazowieckiego	POLSKA	85,00%	wartość nakładów z tytułu dotacji na rzecz przedsiębiorstwa samorządu województwa mazowieckiego	realizacja zapleczów umowy
27	2008-05-16	2008-05-16	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Nowym Sączu S.A.	Nowy Sącz	mazowieckie	6021	Marszałek Województwa Mazowieckiego	POLSKA	85,00%	wartość nakładów z tytułu dotacji na rzecz przedsiębiorstwa samorządu województwa mazowieckiego	realizacja zapleczów umowy
28	2008-05-16	2008-05-16	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Wadowicach S.A.	Wadowice	mazowieckie	6021	Marszałek Województwa Mazowieckiego	POLSKA	85,00%	wartość nakładów z tytułu dotacji na rzecz przedsiębiorstwa samorządu województwa mazowieckiego	realizacja zapleczów umowy
29	2008-07-11	2008-07-11	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Starogardzie Gdańskim S.A.	Starogard Gdański	pomorskie	6021	Powiat Starogardzki	POLSKA	85,00%	wartość nakładów z tytułu dotacji na rzecz przedsiębiorstwa samorządu województwa pomorskiego	realizacja zapleczów umowy
30	2008-08-10	2008-08-10	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łodzi S.A.	Ołówek	mazowieckie	6021	Edmund Scigajski - Przetwórczość	POLSKA	0,84%	17 578,81 zł	zgoda Rady Ministrów

Lp.	Okresy wyceny rozliczeniowej	Przebieg wyceny rozliczeniowej	Składowy podmiot	Forma	Województwo	Adres siedziby Składowego podmiotu	Forma wyceny	Procent wyceny na 31.12.2010	Wartość wyceny	Typ wyceny
31	2008-1-1	2008-1-1	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białoku S.A.	Białko-Białe	śląskie	6021 Powiat Białki	POLSKA	88,00%	wartość obrotowa 3 400 000 zł	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
32	2008-01-01	2008-01-01	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Zielona Góra Sp. z o.o.	Zielona Góra	lubuskie	6021 podmiot grupowy	POLSKA	8,30%	657 307 zł	realizacja prawa pierwotności
33	2008-02-11	2008-02-11	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Garwolinie S.A.	Garwolin	masowieckie	6021 Powiat Garwoliński	POLSKA	88,00%	1 885 307 zł	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
34	2008-04-01	2008-04-01	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bydgoszczy S.A.	Bydgoszcz	pomorskie	6021 Powiat Bydgoski	POLSKA	100,00%	wartość obrotowa 11 000 000 zł	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
35	2008-07-01	2008-07-01	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kłodzku S.A.	Kłodzko	dolnośląskie	6021 Powiat Kłodzki	POLSKA	100,00%	3 670 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
36	2008-08-10	2008-08-10	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej TRANS-POL Sp. z o.o.	Lublin	lubelskie	6021 Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Lublinie S.A.	POLSKA	6,30%	140 000 zł	był inny (art. 38 ust. 6 pkt 2)
37	2008-10-01	2008-10-01	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Paszynie Sp. z o.o.	Paszyn	śląskie	6021 osoba fizyczna	POLSKA	81,41%	728 000 zł	negocjacje ogłoszone publicznie
38	2008-10-14	2008-10-14	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białoku S.A.	Białko-Białe	śląskie	6021 Powiat Białki	POLSKA	16,00%	wartość obrotowa 600 000 zł	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
39	2008-11-01	2008-11-01	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Radomsko Sp. z o.o.	Radomsko	łódzkie	6021 osoba fizyczna	POLSKA	85,00%	3 611 300 zł	negocjacje ogłoszone publicznie
40	2008-12-17	2008-12-17	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Krasnym S.A.	Krasno	małopolskie	6021 Marszałek Województwa Małopolskiego	POLSKA	0,89%	wartość obrotowa 28 480 zł	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
41	2008-12-17	2008-12-17	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Nowym Sączu S.A.	Nowy Sącz	małopolskie	6021 Marszałek Województwa Małopolskiego	POLSKA	2,09%	wartość obrotowa 80 210 zł	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
42	2008-12-17	2008-12-17	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Wadowicach S.A.	Wadowice	małopolskie	6021 Marszałek Województwa Małopolskiego	POLSKA	2,71%	wartość obrotowa 37 730 zł	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
43	2010-03-10	2010-03-10	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Starogardzie Gdańskim S.A.	Starogard Gdański	pomorskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Starogardzkiego	POLSKA	0,00%	280,00 (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
44	2010-03-10	2010-03-10	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Wągrowie S.A.	Wągrowo	śląskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Wągrowskiego	POLSKA	0,00%	200 000 (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
45	2010-03-10	2010-03-10	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białoku S.A.	Białko-Białe	śląskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Białki	POLSKA	100,00%	1 830 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
46	2010-03-10	2010-03-10	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łosicach Sp. z o.o.	Łosice	masowieckie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Łosickiego	POLSKA	100,00%	1 845 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
47	2010-03-17	2010-03-17	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kamieńcu S.A.	Kamieńca Góra	dolnośląskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Kamieńskiego	POLSKA	100,00%	2 800 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
48	2010-03-17	2010-03-17	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Rzeszowie S.A.	Rzeszów	podkarpackie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Związku Gmin "Podkarpackie Komunikacji Samochodowej" Sp. z o.o.	POLSKA	100,00%	8 840 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
49	2010-03-18	2010-03-18	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Głubczycach Sp. z o.o.	Głubczycy	opolskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Głubczyckiego	POLSKA	100,00%	1 400 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
50	2010-03-18	2010-03-18	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kuznie Sp. z o.o.	Kuznica	opolskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Kuznickiego	POLSKA	100,00%	1 880 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
51	2010-03-31	2010-03-31	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Szczepanowie Sp. z o.o.	Szczepanów	zachodniopomorskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Szczepanowskiego	POLSKA	100,00%	2 140 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
52	2010-04-28	2010-04-28	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej "WISCHÓ" w Lublinie S.A.	Lublin	lubelskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Województwa Lubelskiego	POLSKA	100,00%	7 200 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
53	2010-05-05	2010-05-05	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łukowie S.A.	Łuków	lubelskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Łukowskiego	POLSKA	100,00%	2 620 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
54	2010-05-05	2010-05-05	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Radomsku Sp. z o.o.	Radomsko	śląskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Radomskiego	POLSKA	100,00%	2 200 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
55	2010-05-13	2010-05-13	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Olsztynie S.A.	Olsztyn	dolnośląskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Olsztyńskiego	POLSKA	100,00%	8 400 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
56	2010-05-16	2010-05-16	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Sławosławiu S.A.	Sławosław	podkarpackie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Województwa Podkarpackiego	POLSKA	100,00%	8 570 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
57	2010-05-17	2010-05-17	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Strzeli S.A.	Strzelce Opolskie	opolskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Strzeleckiego	POLSKA	100,00%	8 380 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
58	2010-05-28	2010-05-28	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Nysie Sp. z o.o.	Nysa	opolskie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Nyskiego	POLSKA	100,00%	2 880 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
59	2010-05-24	2010-05-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Cielichowie S.A.	Cielichów	masowieckie	6021 Mobilis Sp. z o.o.	POLSKA	85,00%	14 108 800 zł	negocjacje ogłoszone publicznie
60	2010-05-24	2010-05-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kutnie Sp. z o.o.	Kutno	łódzkie	6021 nieodpłatne przekazanie na rzecz Powiatu Kutnowskiego	POLSKA	100,00%	1 700 000 zł (wartość nominalna)	nieodpłatna zbycie aktywności na rzecz jednostki samorządu
61	2010-05-24	2010-05-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Mińsku Mazowieckim S.A.	Mińsk Mazowiecki	masowieckie	6021 Mobilis Sp. z o.o.	POLSKA	85,00%	7 854 870,81 zł	negocjacje ogłoszone publicznie

№	Okres obowiązywania umowy	Przebieganie przedmiotowe	Nazwa podmiotu	Adres	Typ nieruchomości	Wartość rynkowa (tys. zł)	Wartość rynkowa (tys. zł)	Wartość rynkowa (tys. zł)	Wartość rynkowa (tys. zł)	Wartość rynkowa (tys. zł)	Wartość rynkowa (tys. zł)
62	2010-05-24	2010-05-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A.	Mewa	maszyny	400	Mobilis Sp. z o.o.	POLSKA	85,00%	23 695 040,00	realizacja zapłaty umowy
63	2010-05-24	2010-05-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A.	Oleśnica	maszyny	400	Mobilis Sp. z o.o.	POLSKA	85,00%	14 028 385,00	realizacja zapłaty umowy
64	2010-05-24	2010-05-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A.	Płock	maszyny	400	Mobilis Sp. z o.o.	POLSKA	85,00%	9 889 725,00	realizacja zapłaty umowy
65	2010-05-24	2010-05-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A.	Przemyśl	maszyny	400	Mobilis Sp. z o.o.	POLSKA	85,00%	7 871 300,00	realizacja zapłaty umowy
66	2010-07-01	2010-07-01	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Turku S.A.	Turk	wielkopole	400	niedzielnia przesłanie na rzecz Gminy Miejskiej Turk	POLSKA	100,00%	2 800 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
67	2010-07-07	2010-07-07	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Jarosławiu S.A.	Jarosław	podziemie	400	niedzielnia przesłanie na rzecz Powiatu Jarosławskiego	POLSKA	100,00%	4 700 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
68	2010-07-20	2010-07-20	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kaliszu Sp. z o.o.	Kalisz	wielkopole	400	niedzielnia przesłanie na rzecz Miasta Kalisz	POLSKA	100,00%	4 380 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
69	2010-07-28	2010-07-28	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Śląsk	panorama	400	Związek Gmin Powiatów Łęczyńskiego i Słupskiego	POLSKA	100,00%	3 300 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
70	2010-08-19	2010-08-19	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Bolesław	dołki	400	niedzielnia przesłanie na rzecz Powiatu Bolesławskiego	POLSKA	100,00%	8 800 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
71	2010-10-13	2010-10-13	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A.	Poznań	wielkopole	400	niedzielnia przesłanie na rzecz Miasta Poznania	POLSKA	100,00%	10 000 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
72	2010-11-16	2010-11-16	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym Podkasz S.A.	Białe Podkasz	łubelskie	400	niedzielnia przesłanie na rzecz Województwa Lubelskiego	POLSKA	100,00%	3 600 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
73	2010-11-16	2010-11-16	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Białe	łubelskie	400	niedzielnia przesłanie na rzecz Województwa Lubelskiego	POLSKA	100,00%	1 800 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
74	2010-11-16	2010-11-16	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Miejsce	łubelskie	400	niedzielnia przesłanie na rzecz Województwa Lubelskiego	POLSKA	100,00%	2 000 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
75	2010-11-16	2010-11-16	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Zamość	łubelskie	400	niedzielnia przesłanie na rzecz Województwa Lubelskiego	POLSKA	100,00%	2 627 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
76	2010-12-08	2010-12-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Brodnia	kujawsko-panon	400	Województwo Kujawsko - Pomorskie	POLSKA	100,00%	3 300 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
77	2010-12-08	2010-12-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Inowrocław	kujawsko-panon	400	Województwo Kujawsko - Pomorskie	POLSKA	100,00%	4 000 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
78	2010-12-08	2010-12-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Ujście	kujawsko-panon	400	Województwo Kujawsko - Pomorskie	POLSKA	100,00%	3 100 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
79	2010-12-08	2010-12-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Włocławek	kujawsko-panon	400	Województwo Kujawsko - Pomorskie	POLSKA	100,00%	4 478 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
80	2010-12-21	2010-12-21	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Gostyń	maszyny	400	Powiat Gostyński	POLSKA	100,00%	1 400 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
81	2010-12-30	2010-12-30	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Żywiec	śląskie	400	Miejsce Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego - Łódź Sp. z o.o.	POLSKA	40,28%	1 891 080,00	realizacja zapłaty umowy
82	2011-03-08	2011-03-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Radzyń	łubelskie	400	Miejsce Radzyń Podlaski	POLSKA	100,00%	2 400 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
83	2011-03-24	2011-03-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Święto	maszyny	400	Powiat Świętokrzyski	POLSKA	100,00%	3 017 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
84	2011-03-24	2011-03-24	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Pasieczna	śląskie	400	Miejsce Ciesiek	POLSKA	21,46%	618 700,01	realizacja zapłaty umowy
85	2011-05-17	2011-05-17	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Wrocław	podziemie	400	Powiat Wrocławski	POLSKA	100,00%	4 700 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
86	2011-06-07	2011-06-07	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Korin	wielkopole	400	Miejsce Korin	POLSKA	100,00%	10 000 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
87	2011-07-08	2011-07-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Białystok	podziemie	400	Województwo Podlaskie	POLSKA	100,00%	19 000 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
88	2011-07-08	2011-07-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Łódź	podziemie	400	Województwo Podlaskie	POLSKA	100,00%	5 875 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
89	2011-07-08	2011-07-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Głogów	podziemie	400	Województwo Podlaskie	POLSKA	100,00%	6 078 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
90	2011-07-08	2011-07-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Świdnica	podziemie	400	Województwo Podlaskie	POLSKA	100,00%	6 000 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu
91	2011-07-08	2011-07-08	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białym S.A.	Zambrów	podziemie	400	Województwo Podlaskie	POLSKA	100,00%	1 770 000,00 (wartość nominalna)	niedzielnia zbycia nieruchomości na rzecz jednostki samorządu

Nr	Data umowy sprzedaży	Data wykonania umowy	Nazwa przedsiębiorstwa	Miejscowość	Adres siedziby	Forma prawna	Kraj	Procent udziału	Wartość transakcji	Typ transakcji	
82	2011-08-15	2011-08-15	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Baranówkach S.A.	Baranówko	warmińsko - mazurskie	4013	Mobile Sp. z o.o.	POLSKA	88,00%	3 001 300,00	nieodpłatne ogłoszona publicznie
83	2011-08-15	2011-08-15	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Ostrołęce Sp. z o.o.	Ostrołęka	warmińsko - mazurskie	4013	Mobile Sp. z o.o.	POLSKA	88,00%	2 635 170,00	nieodpłatne ogłoszona publicznie
84	2011-08-21	2011-08-21	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Radomiu Sp. z o.o.	Radom	mazowieckie	4021	Związek gmin Podpromieście Komunalne Samochodowe, w skład którego wchodzi: Gmina Świdów, Orlówko, Korwin, Błyszczew, Głódź, Pordów, Jastrzębia, Jędrze Janina	POLSKA	100,00%	8 000 000 (wartość nominalna)	nieodpłatne zbycie akcji/udziałów na rzecz jednostki samorządu terytorialnego
85	2011-10-04	2011-10-04	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Olsztynie S.A.	Olsztyn	warmińsko - mazurskie	4013	Retail Provider Sp. z o.o.	POLSKA	88,00%	12 342 000,00	nieodpłatne ogłoszona publicznie
86	2012-03-05	2012-03-05	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Katowicach S.A.	Katowice	śląskie	4022	GC Investment S.A.	POLSKA	81,00%	5 426 400,00	nieodpłatne ogłoszona publicznie
87	2012-03-05	2012-03-05	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Piotrkowie Trybunalskim Sp. z o.o.	Piotrków Trybunalski	łódzkie	4023	Mobile Sp. z o.o.	POLSKA	88,00%	6 120 000,00	nieodpłatne ogłoszona publicznie
88	2012-03-14	2012-03-14	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Słazowie Sp. z o.o.	Słazów	świętokrzyskie	4022	Gmina Słazów	POLSKA	100,00%	5 210 000,00 (wartość nominalna)	nieodpłatne zbycie akcji/udziałów na rzecz jednostki samorządu terytorialnego
89	2012-03-28	2012-03-28	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Zielonej Górze S.A.	Zielona Góra	mazowieckie	4022	Retail Provider Wrocław Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	POLSKA	88,00%	8 144 214,16	przebieg publiczny
100	2012-04-28	2012-04-28	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Słazowie Sp. z o.o.	Słazów	warmińsko - mazurskie	4013	Osoba fizyczna	POLSKA	88,00%	540 080,00	nieodpłatne ogłoszona publicznie
101	2012-12-17	2012-12-17	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Poznaniu Sp. z o.o.	Poznań	śląskie	4013	Osoba fizyczna (Marian Czesak)	POLSKA	1,89%	43 037,35	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
102	2012-12-21	2012-12-21	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej Sp. z o.o. w Poznaniu	Poznań	podkarpackie	4013	Podmiot grupowy	POLSKA	17,09%	867 360,00	zgoda Rady Miast
103	2012-12-28	2012-12-28	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej Sp. z o.o. w Poznaniu	Katowice	mazowieckie	4022	PKB Sp. z o.o.	POLSKA	41,89%	161 108,00	układ ogłoszona publicznie
104	2012-12-28	2012-12-28	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Katowicach S.A.	Katowice	śląskie	4022	GC Investment S.A.	POLSKA	34,00%	3 851 482,00	nieodpłatne ogłoszona publicznie
105	2013-05-13	2013-05-13	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Myśku S.A.	Myśko	mazowieckie	4022	Mobile Sp. z o.o.	POLSKA	2,07%	185 672,49	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 2)
106	2013-05-10	2013-05-10	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Zielonej Górze S.A.	Dębica	podkarpackie	4022	Główny Fedor	POLSKA	88,00%	1 282 080,00	nieodpłatne ogłoszona publicznie
107	2013-05-13	2013-05-13	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Zielonej Górze S.A.	Meiwa	mazowieckie	4022	Mobile Sp. z o.o.	POLSKA	1,92%	638 181,88	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
108	2013-05-13	2013-05-13	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Zielonej Górze S.A.	Ostrołęka	mazowieckie	4022	Mobile Sp. z o.o.	POLSKA	0,89%	80 883,88	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
109	2013-05-13	2013-05-13	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Zielonej Górze S.A.	Pieńsk	mazowieckie	4022	Mobile Sp. z o.o.	POLSKA	1,78%	235 881,76	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
110	2013-07-19	2013-07-19	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Glińcach S.A.	Glińca	mazowieckie	4022	Mobile Sp. z o.o.	POLSKA	1,87%	310 680,00	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
111	2013-07-19	2013-07-19	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Przemyślu S.A.	Przemyśl	mazowieckie	4022	Mobile Sp. z o.o.	POLSKA	0,81%	87 363,38	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
112	2013-08-11	2013-08-11	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej Chajki Sp. z o.o.	Bury	pomorskie	4013	Blue Line Sp. z o.o.	POLSKA	41,89%	540 125,55	układ ogłoszona publicznie
113	2013-10-28	2013-10-28	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej Radomsko Sp. z o.o.	Radomsko	łódzkie	4131	Marian Czesak prowadzący działalność pod nazwą Przedsiębiorstwo Transportowo-Spedycyjne „BUS-TRANS” Marian Czesak	POLSKA	0,94%	87 212,38	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
114	2013-10-28	2013-10-28	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej Sp. z o.o. w Zielonej Górze	Poznań	podkarpackie	4013	Podmiot grupowy	POLSKA	10,77%	884 137,84	zgoda Rady Miast
115	2014-01-05	2014-01-05	PKB Nowe Miasto Sp. z o.o.	Nowe Miasto	łódzkie	4022	Konserwum Finc Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej S.A. z siedzibą w Zielonej Górze i Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Gorzowie Wielkopolskim Sp. z o.o. z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim	POLSKA	81,89%	1 318 200,00	układ ogłoszona publicznie
116	2014-05-28	2014-05-28	PKB Olsztyn Dworek Sp. z o.o.	Olsztyn	warmińsko - mazurskie	4013	Retail Provider Sp. z o.o.	POLSKA	0,05%	360,75	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 2)
117	2014-05-28	2014-05-28	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Olsztynie S.A.	Olsztyn	warmińsko - mazurskie	4013	Retail Provider Sp. z o.o.	POLSKA	0,04%	30 232,80	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
118	2015-04-09	2015-04-09	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Słazowie Sp. z o.o.	Słazów	warmińsko - mazurskie	4013	Osoba fizyczna (Aniela Pawłowska)	POLSKA	1,89%	14 120,20	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
119	2015-10-22	2015-10-22	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Zielonej Górze S.A.	Słazów	mazowieckie	4022	Retail Provider Wrocław Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	Polska	2,00%	326 610,78	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
120	2015-10-28	2015-10-28	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Baranówkach S.A.	Baranówko	warmińsko - mazurskie	4013	Mobile Sp. z o.o.	Polska	0,30%	14 108,12	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
121	2015-11-03	2015-11-03	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Ostrołęce Sp. z o.o.	Ostrołęka	mazowieckie	4022	Mobile Sp. z o.o.	Polska	0,08%	2 038,48	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)
122	2016-01-11	2016-01-11	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Górze S.A.	Góra	mazowieckie	4022	Powiat Górze	Polska	13,20%	0,00	nieodpłatne zbycie akcji/udziałów na rzecz jednostki samorządu terytorialnego
123	2016-04-22	2016-04-22	Przedsiębiorstwo Komunalne Samochodowej w Piotrkowie Trybunalskim Sp. z o.o.	Piotrków Trybunalski	łódzkie	4023	Mobile Sp. z o.o.	Polska	0,10%	11 118,34	tryb inny (art. 33 ust. 5 pkt 1)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Skarbu Państwa

Analizując powyższe transakcje stwierdza się, że 56 transakcji spośród 123 zostało dokonanych w formie nieodpłatnego zbycia akcji/udziałów na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, gdzie Ministerstwo Skarbu Państwa jako wartość transakcji wskazywało wartość nominalną akcji/udziałów.

4.3.2 Transakcje zbycia akcji/udziałów

Pozostałe transakcje dokonywane przez Ministerstwo Skarbu Państwa (według dostępnych danych z kart prywatyzacyjnych) odbywały się na zasadach rynkowych i zostały zaprezentowane w poniższym zestawieniu. Na podstawie danych o wartości transakcyjnej jednej akcji/udziału, a wartości księgowej jednej akcji/udziału wyznaczono wskaźnik który dalej posłużył do wyceny wartości PKS w Poznaniu S.A. Zbywane pakiety akcji nie zawsze stanowiły 100% kapitału, często były to mniejsze pakiety, dlatego na potrzeby wyceny przyjęto wskaźnik wartości transakcyjnej do wartości księgowej, w uproszczeniu wskazujący cenę rynkową 1 złotówki wartości księgowej. Poszczególnym Spółkom nadano odpowiednie wagi uwzględniając poszczególne dane finansowe PKS POZNAŃ S.A. i spółek porównywalnych, następnie przy użyciu wag oszacowano wartość transakcyjną PKS POZNAŃ S.A. W wyliczeniach pominięto wskaźnik o wartościach ujemnych i wskaźniki znacznie odbiegające w górę od pozostałych wartości (dokonano tego z uwagi na fakt, iż transakcje odbywały się na bardzo małych pakietach akcji często poniżej 10%). Najwyższą wagę przyznano PKS Nowa Sól ze względu na fakt, iż spółka ta generuje podobny poziom przychodów ze sprzedaży co PKS POZNAŃ S.A. oraz ma podobny kapitał podstawowy oraz generuje stratę netto, i co najważniejsze pakietowo była to transakcja najbardziej zbliżona do PKS POZNAŃ S.A. gdyż zbywano blisko 61% udziałów podczas gdy inne transakcje pakietowo były znacząco niższe. W zakresie danych finansowych PKS POZNAŃ S.A. wyestymowano dane roczne (dla zachowania porównywalności) jako średnia arytmetyczna wykonania za 9 miesięcy roku bieżącego. Do obliczeń wartości Spółki wzięto pod uwagę wartość księgową kapitału własnego na dzień 30.09.2018 r. ze sprawozdania przedłożonego przez Spółkę, a nie wartość wyznaczoną metodą skorygowanych aktywów netto, jedynej korekty dokonano w odniesieniu do należności ZCP 40 od ZCP 30 w wysokości 399 229,70 zł (rozróżnienia wewnętrzne – środki pieniężne w kasie i na rachunkach należne od ZCP 30)

Uwzględniając powyższe założenia wartość PKS w Poznaniu S.A. (bez ZCP 30 Dworzec Główny w Poznaniu) według wartości transakcji porównywalnych (odpłatnych)

wynosi 17 532 250,82 zł.

czyli jeżeli kapitał zakładowy Spółki dzieli się na 1 000 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 10,00 zł każda, to wartość rynkowa jednej akcji wyceniona przy użyciu metody skorygowanych aktywów netto wynosi 17,53 zł.

4.4 Zestawienie wyników wyceny

Podsumowując wyniki wyceny, poniżej przedstawiono otrzymane wartości PKS w Poznaniu S.A. (bez ZCP 30 Dworzec Główny w Poznaniu) w zależności od przyjętej metody.

Tabela 6

Zestawienie wyników wyceny ZCP PKS w Poznaniu S.A.

Metoda wyceny	Obliczona wartość PKS w Poznaniu S.A. (bez ZCP 30 Dworzec Główny w Poznaniu) [zł]	Wartość nominalna jednej akcji PKS w Poznaniu S.A. (bez ZCP 30 Dworzec Główny w Poznaniu) [zł]	Wartość rynkowa jednej akcji PKS w Poznaniu S.A. (bez ZCP 30 Dworzec Główny w Poznaniu) [zł]
Metoda skorygowanych aktywów netto			
skorygowane aktywa netto	18 663 527	10,00	18,66
Metoda transakcji porównywalnych			
wartość transakcji porównywalnych (odpłatnych)	17 532 251	10,00	17,53

Źródło: Opracowanie własne

**Rekomendowaną wartość ZCP PKS w Poznaniu S.A.
szacujemy na kwotę 16 683 527 zł
tj według wartości wyznaczonej
metodą skorygowanych aktywów netto.**

**Czyli jeżeli kapitał zakładowy Spółki dzieli się na 1 000 000 akcji imien-
nych o wartości nominalnej 10,00 zł każda, to rekomendowana wartość
rynkowa jednej akcji wynosi 16,68 zł.**

AUTORZY OPRACOWANIA:

Sławomira Kubinka-Stanisławska

Mateusz Żuchowski

Maciej Łobza

Prezes Zarządu
Lidia Skudławska

„MORISON FINANSISTA AUDIT”

spółka z o.o. w Poznaniu

ul. Główna 6

*Spółka wpisana na listę firm audytorskich
pod numerem 255*